

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»

Кафедра криміналістики, детективної
та оперативно-розшукової діяльності

КРИМІНАЛІСТИКА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання практичних і самостійних робіт
для підготовки здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр»
на факультеті адвокатури та антикорупційної діяльності
Національного університету «Одеська юридична академія»
галузь знань 08 «Право», спеціальність 081 «Право»

Одеса
Фенікс
2024

УДК 343.98(073)
К823

Рекомендовано до друку навчально-методичною радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 4 від 17 січня 2024 року)

Обговорено на засіданні Комітету з питань юридичної освіти
та науки Національної асоціації адвокатів України
(протокол № 1 від 11 січня 2024 р.)

Рецензенти:

Торбас Олександр Олександрович – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри кримінального процесу Національного університету «Одеська юридична академія», член комітету з питань юридичної освіти та науки Національної асоціації адвокатів України;

Тетерятник Ганна Костянтинівна – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри кримінального процесу та криміналістики Одеського державного університету внутрішніх справ.

Криміналістика : метод. вказівки до виконання практ. і самост. робіт для підготовки здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра на факультеті адвокатури та антикорупційної діяльності у Національному університеті «Одеська юридична академія» в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право» [Електронне видання] / Л. І. Аркуша, Є. С. Хижняк, Ю. О. Гресь, В. Є. Загородній, А. С. Колодіна, С. П. Чумак, М. О. Д'ячкова; Нац. ун-т «Одеська юрид. академія». – Одеса: Фенікс, 2024. – 80 с. – Режим доступу : <https://hdl.handle.net/11300/27593>

ISBN 978–617–8395–56–8

Методичні вказівки призначені для здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра галузі знань 08 «Право» з метою закріплення лекційного матеріалу та підготовки до практичних занять з дисципліни «Криміналістика». Містять завдання до практичних занять та самостійної роботи.

УДК 343.98(073)

ISBN 978–617–8395–56–8

© Колектив авторів, 2024

Автори:

Аркуша Лариса Ігорівна (ORCID ID <https://orcid.org/0000-0002-0422-6416>) – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри криміналістики, детективної та оперативно-розшукової діяльності Національного університету «Одеська юридична академія», голова комітету з питань юридичної освіти та науки Національної асоціації адвокатів України;

Хижняк Євген Сергійович (ORCID ID <https://orcid.org/0000-0001-8263-0353>) – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри криміналістики, детективної та оперативно-розшукової діяльності, декан факультету адвокатури та антикорупційної діяльності Національного університету «Одеська юридична академія»;

Гресь Юлія Олегівна (ORCID ID <https://orcid.org/0000-0002-8670-9779>) – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри криміналістики, детективної та оперативно-розшукової діяльності Національного університету «Одеська юридична академія»;

Загородній Віктор Євстафійович (ORCID ID <https://orcid.org/0000-0003-1225-2814>) – кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри криміналістики, детективної та оперативно-розшукової діяльності Національного університету «Одеська юридична академія»;

Колодіна Анна Сергіївна (ORCID ID <https://orcid.org/0000-0002-7097-0155>) – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри криміналістики, детективної та оперативно-розшукової діяльності Національного університету «Одеська юридична академія»;

Чумак Сергій Прокопійович (ORCID ID <https://orcid.org/0000-0002-0486-1890>) – кандидат юридичних наук, доцент кафедри криміналістики, детективної та оперативно-розшукової діяльності Національного університету «Одеська юридична академія»;

Д'ячкова Марія Олегівна (ORCID ID <https://orcid.org/0000-0003-4449-7648>) – кандидат юридичних наук, асистент кафедри кримінального процесу, завідувач відділом аспірантури і докторантури Національного університету «Одеська юридична академія».

ВСТУП

Дисципліна «Криміналістика» вивчається здобувачами вищої освіти за напрямом бакалаврської підготовки на факультеті адвокатури та антикорупційної діяльності у Національному університеті «Одеська юридична академія» в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право» на третьому курсі навчання.

Метою викладання навчальної дисципліни «Криміналістика» є надання здобувачам освіти глибокого розуміння сучасних можливостей збирання, дослідження та використання орієнтуючої і доказової інформації в досудовому розслідуванні кримінальних правопорушень і судовому розгляді кримінальних проваджень, а також в адміністративному, цивільному провадженнях за умови використання криміналістичних методів, засобів і технологій, та можливостей використання розроблених криміналістичною наукою прийомів, засобів та методів роботи з інформацією, взаємодії з учасниками правовідносин в рамках реалізації адвокатської діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни є формування комплексного уявлення про сутність та структуру злочину й злочинної діяльності та діяльності з розслідування злочинів, системі техніко-криміналістичних, тактичних та методичних засобів протидії злочинності, розвитку аналітичних навичок, креативності та здатності до критичного мислення під час здійснення різних видів юридичної діяльності (слідчої, прокурорської, детективної, адвокатської).

Оволодіння дисципліною «Криміналістика» передбачає читання лекцій, проведення практичних занять, самостійної роботи та екзамену. Особлива увага приділяється питанням визначення сутності криміналістичних знань, їх структури та напрямів застосування у боротьбі зі злочинністю, закономірностям злочинної діяльності та механізму слідоутворення, закономірностям збирання доказової та орієнтуючої інформації, а також закономірностям організації та здійснення процесу розслідування різних видів кримінальних правопорушень.

Після вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- предмет криміналістики, її систему, категорії; завдання, принципи, методи криміналістики; теорії криміналістичної ідентифікації; теорію криміналістичної діагностики; криміналістику в системі наукового знання;

- загальні положення криміналістичної техніки; криміналістичне слідознавство; криміналістичне дослідження людини; криміналістичну фотографію і відеозапис; криміналістичне зброєзнавство; криміналістичне документознавство; криміналістичне дослідження інших речових доказів; кримінальну реєстрацію та види криміналістичних обліків;

- загальні положення криміналістичної тактики; організацію і планування розслідування; тактику огляду; тактику допиту; тактику обшуку; тактику пред'явлення для впізнання;

- загальні положення криміналістичної методики; методику розслідування вбивств і насильницьких статевих кримінальних правопорушень; методику розслідування корисливих та корисливо-насильницьких кримінальних правопорушень; методику розслідування злочинів у сфері службової діяльності.

вміти:

- застосовувати теоретичні знання в боротьбі зі злочинністю;
- застосовувати техніко-криміналістичні засоби при попередженні, розслідуванні та розкритті кримінальних правопорушень;

- застосовувати можливості проведення криміналістичних експертиз задля вирішення певних завдань в рамках кримінального, адміністративного, цивільного судочинства, що вимагають використання спеціальних знань у вигляді призначення та проведення експертиз;

- здійснювати організацію та планування розслідування кримінальних правопорушень;

- виявляти, оглядати, фіксувати, вилучати, досліджувати та оцінювати слідову картину злочину;

- формувати напрями розслідування та відповідні завдання для розслідування;

- виявляти, збирати, фіксувати, досліджувати та оцінювати криміналістично-значущу інформацію щодо кримінально релевантної події;

- висувати версії щодо події правопорушення відповідно до слідчої ситуації, проводити їх перевірку;

- організовувати та планувати проведення процесуальних і не процесуальних дій, слідчих (розшукових) дій і негласних слідчих (розшукових) дій;
- використовувати тактичні прийоми при проведенні процесуальних і не процесуальних дій;
- застосовувати тактико-криміналістичні знання у адвокатській діяльності.

У методичних вказівках подано матеріал з:

1. Тіщенко В. В., Аркуша Л. І., Плахотіна В. М. Криміналістика: Навч.-метод. посіб. 4-е вид., випр. Одеса: Фенікс, 2013. 338 с.

Криміналістика / За ред. В. В. Тіщенка. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 596 с.

Перелік тем практичних робіт

Практичне заняття 1. Методологічні та наукознавчі засади криміналістики. Загальні положення криміналістичної техніки.

Практичне заняття 2. Криміналістична фотографія і відеозапис.

Практичне заняття 3. Криміналістичне слідознавство (трасологія).

Практичне заняття 4. Криміналістичне зброєзнавство. Криміналістичне документознавство.

Практичне заняття 5. Загальні положення криміналістичної тактики. Слідчі версії та планування у розслідуванні.

Практичне заняття 6. Тактика огляду та обшуку.

Практичне заняття 7. Тактика допиту та пред'явлення для впізнання.

Практичне заняття 8. Загальні положення криміналістичної методики. Методика розслідування вбивств і насильницьких статевих кримінальних правопорушень.

Практичне заняття 9. Методика розслідування вбивств і насильницьких статевих кримінальних правопорушень.

Практичне заняття 10. Методика розслідування корисливих кримінальних правопорушень.

Практичне заняття 11. Методика розслідування корисливо-насильницьких кримінальних правопорушень.

Практичне заняття 12. Методика розслідування кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності.

Кожна із запропонованих до виконання робіт має теоретичні відомості з докладним описом порядку виконання. Певні теми

передбачають виконання конкретного практичного завдання. Проведення певних практичних занять передбачає застосування методів мозкового штурму задля вирішення конкретних комплексних завдань, методу відпрацювання навичок пошуку, виявлення та фіксації слідів, моделювання професійної діяльності криміналіста та слідчого. Деякі практичні заняття, що присвячені засвоєнню положень криміналістичної тактики проведення окремих слідчих (розшукових) дій, проводяться у формі заняття-інсценування. Крім того, тематика навчальної дисципліни та матеріально-технічне забезпечення кафедри криміналістики, детективної та оперативно-розшукової діяльності передбачає можливість проведення заняття-екскурсія у музеї криміналістики (спеціалізована аудиторія 102, вул. Фонтанська дорога, 23).

Перелік тем самостійної роботи

Самостійна робота 1. Методологічні та наукознавчі засади криміналістики. Загальні положення криміналістичної техніки.

Самостійна робота 2. Криміналістична фотографія і відеозапис. Криміналістичне слідознавство (трасологія).

Самостійна робота 3. Криміналістичне зброєзнавство. Криміналістичне документознавство.

Самостійна робота 4. Загальні положення криміналістичної тактики. Слідчі версії та планування у розслідуванні.

Самостійна робота 5. Тактика огляду та обшуку.

Самостійна робота 6. Тактика допиту та пред'явлення для впізнання.

Самостійна робота 7. Загальні положення криміналістичної методики. Методика розслідування вбивств і насильницьких статевих кримінальних правопорушень.

Самостійна робота 8. Методика розслідування корисливих та корисливо-насильницьких кримінальних правопорушень.

Самостійна робота 9. Методика розслідування кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності.

Правильність виконаних практичних і самостійних робіт перевіряє викладач.

Оцінювання результатів засвоєння теоретичних знань та набуття практичних навичок з курсу «Криміналістика» здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Одеська юридична академія».

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Найменування теми	Аудиторна робота		Самостійна робота
		Лекції	Практичні заняття	
Тема 1.	Методологічні та наукознавчі засади криміналістики. Загальні положення криміналістичної техніки.	2	2	5
Тема 2.	Криміналістична фотографія і відеозапис. Криміналістичне слідознавство (трасологія).	2	4	8
Тема 3.	Криміналістичне зброєзнавство. Криміналістичне документознавство.	2	2	5
Тема 4.	Загальні положення криміналістичної тактики. Слідчі версії та планування у розслідуванні.	2	2	5
Тема 5.	Тактика огляду та обшуку	2	2	5
Тема 6.	Тактика допиту та пред'явлення для впізнання	2	2	5
Тема 7.	Загальні положення криміналістичної методики. Методика розслідування вбивств і насильницьких статевих кримінальних правопорушень	2	4	5
Тема 8.	Методика розслідування корисливих та корисливо-насильницьких кримінальних правопорушень	2	4	5
Тема 9.	Методика розслідування кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності	2	2	5
ВСЬОГО:		18	24	48

Тема 1

Методологічні та наукознавчі засади криміналістики. Загальні положення криміналістичної техніки

Практичне заняття 1. Методологічні та наукознавчі засади криміналістики. Загальні положення криміналістичної техніки

Завдання

1. Підготувати відповіді на теоретичні питання:
 1. Об'єкт, предмет і завдання криміналістики.
 2. Система криміналістики та її зв'язок з іншими науками.
 3. Методи криміналістики.
 4. Вчення про механізм злочину та механізм слідоутворення.
 5. Теорія криміналістичної ідентифікації та діагностики.
 6. Поняття, завдання і галузі криміналістичної техніки.
 7. Техніко-криміналістичні засоби: види і призначення.
 8. Сутність кримінальної реєстрації та види криміналістичних обліків.
2. Виконати практичне завдання:
 1. Заповнити дактилокарту та розрахувати основну дактилоформулу. Форма дактилокарти додається – Додаток 1.

Методичні рекомендації

Методи навчання: Освоєння даної теми передбачає можливість проведення практичного заняття-екскурсія у музеї криміналістики (спеціалізована аудиторія 102, вул. Фонтанська дорога, 23).

При підготовці до практичних занять рекомендовано опиратися на криміналістичну наукову літературу. Особливу увагу необхідно звернути на положення що стосуються структури, об'єкту та предмету вивчення криміналістики. Дані знання є основою для освоєння наступних тем курсу.

Крім того, з метою успішного виконання практичного завдання із заповнення дактилоскопічної карти та розрахунку основної дактилоформули, під час підготовки до практичного заняття необхідно засвоїти правила дактилоскопіювання живих осіб, а також правила виведення основної дактилоформули.

Питання, що винесені на самостійне освоєння студентами, спрямовані на комплексне освоєння теоретичних знань, що стосуються методології криміналістичної науки та окремих галузей криміналістичної техніки. Їх засвоєння вимагає від студентів самостійного аналізу та узагальнення інформації, що міститься у криміналістичній літературі, поданій до теми. За результатами самостійної роботи за власним бажанням студент може підготувати доповідь у вигляді презентації.

Перелік посилань:

1. Арешонков В. В. Техніко-криміналістичні дослідження у розслідуванні злочинів: монографія. Київ: ФОП Маслаков, 2020. 468 с.
2. Ващук О. П. Процес ідентифікації особи у відеозаписі. Криміналістика і судова експертиза: міжвідом. наук.-метод. зб. / Київський НДІ судових експертиз; редкол.: Д. В. Журавльов (голов. ред.), О. Г. Рувін (заст. голов. ред.) та ін. Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. Вип. 66. С. 507–514.
3. Волобуєв А. Ф. Механізм злочину та його зв'язок з концептуальними положеннями криміналістики: монографія. Кривий Ріг: Вид. Р. А. Козлов. 2019. 122 с.
4. Журавель В. А. Загальна теорія криміналістики: генеза та сучасний стан: монографія. Харків: Право, 2021. 448 с.
5. Копча В. В., Копча Н. В. Криміналістична техніка, тактика і методика: навчальний посібник. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2022. 286 с.
6. Криміналістика: підручник: у 2 т. / за ред. В. Ю. Шепітька. Харків: Право, 2019. Т. 1. 456 с.
7. Криміналістика: підручник / В. В. Пяковський, Ю. М. Чорноус, А. В. Самодін та ін.; за заг. ред. В. В. Пяковського. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Філія вид-ва «Право», 2020. 752 с.

8. Криміналістика / За ред. В. В. Тіщенко. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 596 с.

9. Криміналістика: навчальний підручник: /за ред. Маковецька Н. Є., Француз-Яковець Т.А., Колодіна А. С., Кіряков В. В., Баранник В. М. Київ: Університет «КРОК», 2021. 500 с.

10. Криміналістика. Академічний курс: підручник / Т. В. Варфоломєєва, В. Г. Гончаренко, В. І. Бояров. Київ: Юрінком Інтер, 2011. 504 с.

11. Криміналістична техніка: навч. посібник / за ред. А. В. Кофанова. Київ: «КІЙ». 2006. 456 с.

12. Мирошніченко Ю. М. Криміналістичне забезпечення судового провадження: теоретичні основи та прикладні аспекти /за ред. проф. А. Ф. Волобуєва. Ужгород: РІК-У, 2023. 456 с.

13. Петков С. В., Журавльов Д. В., Дрозд Ю. Ю., Дрозд В. Г. Настільна книга слідчого/дізнавача. Процесуальні дії у досудовому розслідуванні. Основні процесуальні документи. Київ: Вид-во ЦУЛ, 2021. 432 с.

14. Судова експертологія: курс лекцій для підготовки здобувачів освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 081 «Право» та 292 «Правоохоронна діяльність» / Тertiшник В. М., Варава В. В., Сачко О. В. / За заг. ред. д.ю.н, професора В. М. Тertiшника. Дніпро: ЛІРА, 2021 208 с. <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/5116/1/2%20.%20Тertiшник%20В.%20Судова%20%20Експертологія%20%20Курс%20лекцій.pdf>

15. Тіщенко В. В., Аркуша Л. І., Плахотіна В. М. Криміналістика: Навч.-метод. посіб. 4-е вид., випр. Одеса: Фенікс, 2013. 338 с.

16. Тіщенко В.В., Загородній В. Є., Гресь Ю. О. Теоретичні та методологічні основи криміналістики: навч.-метод. посібник. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 148 с.

17. Тіщенко В.В., Подобний О. О. Криміналістика: навч.-метод. посіб. Одеса: Юридика, 2022. 236 с.

18. Шевчук В. М. Криміналістика: традиції, новації, перспективи: добірка наук. праць. Харків: Право, 2020. 1280 с.

19. Юсупов В. В. Криміналістика в Україні у XX–XXI століттях: монографія. Київ: ФОП Маслаков, 2019. 556 с.

Самостійна робота 1.
Методологічні та наукознавчі засади криміналістики.
Загальні положення криміналістичної техніки

Питання

1. Визначити, в чому полягає сутність теорії криміналістичного прогнозування та напрями її використання у теорії та практиці боротьби зі злочинністю.
2. Що таке криміналістична габітоскопія?
3. Правила складання словесного портрету та побудови фотопортрета особи.
4. Що таке криміналістична фоноскопія?
5. Які установи ведуть криміналістичні обліки?

Додаток 1. **ДАКТИЛОСКОПІЧНА КАРТА**

Стать _____

Прізвище _____ дакт. формула _____

Ім'я _____

По батькові _____

Дата народження « ____ » _____ р.

Місце народження _____

Місце проживання _____

ПРАВА РУКА

1. Великий	2. Вказівний	3. Середній	4. Безіменний	5. Мізинець
	16		8	
16		8		4

Лінія згину

ЛІВА РУКА

6. Великий	7. Вказівний	8. Середній	9. Безіменний	10. Мізинець
4		2		1
	2		1	

КОНТРОЛЬНІ ВІДИТКИ

Ліва рука	Великий	Великий	Права рука

Підпис особи, що дактилоскопіюється _____

Карта заповнена « ____ » _____ р.

Карту склав (вказати де і в якому органі, П.І.Б., посада, підпис)

Тема 2

Криміналістична фотографія і відеозапис. Криміналістичне слідознавство (трасологія)

Практичне заняття 2. Криміналістична фотографія і відеозапис

Завдання

Підготувати відповіді на теоретичні питання:

1. Поняття судової фотографії і відеозапису та їх застосування в розслідуванні.
2. Об'єкти, методи і прийоми фотографування при проведенні слідчих (розшукових) дій.
3. Фотозйомка місця події і трупа.
4. Фотографування слідів та окремих предметів.
5. Фотозйомка документів.
6. Пізнавальна (сигналітична) фотозйомка.
7. Судово-дослідницька фотографія.
8. Процесуальне оформлення застосування фотографії і відеозапису.
9. Криміналістична експертиза фотографій і відеоматеріалів.

Практичне заняття 3. Криміналістичне слідознавство (трасологія)

Завдання

1. Підготувати відповіді на теоретичні питання:
 1. Поняття трасології та її значення у розслідуванні.
 2. Поняття сліду, механізм слідоутворення і класифікація слідів.
 3. Загальні правила виявлення, огляду, фіксації, вилучення та оцінки слідів.
 4. Сліди людини, знарядь злочину та інструментів, транспортних засобів.
 5. Трасологічні експертизи.

2. Виконати практичне завдання:

1. Скласти фрагмент протоколу огляду слідів рук (відбитків пальців). Приклад фрагменту протоколу огляду місця події додається – Додаток 3.

Методичні рекомендації

Методи навчання: Освоєння даної теми передбачає моделювання професійної діяльності криміналіста та слідчого, відпрацювання практичних навичок виконання судово-оперативної фотозйомки, відпрацювання навичок пошуку, виявлення та фіксації слідів та їх процесуального оформлення у протоколі огляду місця події.

При підготовці до практичних занять рекомендовано опиратися на криміналістичну наукову літературу. Особливу увагу необхідно звернути на положення що стосуються видів фотозйомки на місці події та методів, які застосовуються під час виконання кожного виду.

Виконання індивідуального практичного завдання, пов'язаного із виявленням, оглядом та описом у протоколі відбитку пальця, вимагає від студентів засвоєння знань щодо закономірностей процесу утворення слідів рук за різних умов та на різних поверхнях, техніко-криміналістичних засобів, що застосовуються для пошуку, виявлення, фіксації та вилучення слідів рук. Також, успішне виконання даного практичного завдання передбачає необхідність чіткого розуміння видів папілярних візерунків та спрямоване на відпрацювання практичних навичок їх пошуку, оцінки та фіксації у протоколі огляду.

З метою успішного виконання самостійного практичного завдання з підготовки та оформлення фототаблиці, яка у реальних кримінальних провадженнях виступає додатком до протоколу певної слідчої (розшукової) дії, студенти мають засвоїти основні вимоги до виконання конкретних видів фотозйомки і методів її здійснення, а також правил, яких необхідно дотримуватися задля досягнення цілей фотозйомки місця події.

Перелік посилань:

1. Арешонков В. В. Техніко-криміналістичні дослідження у розслідуванні злочинів: монографія. Київ: ФОП Маслаков, 2020. 468 с.

2. Белік Л.С., Тіщенко В.В., Самойленко О.А., Тіщенко Ю.В. Щодо сутності правової природи судової експертизи у кримінальному провадженні. Криміналістика та судова експертиза: міжвідом. наук.-метод. зб. Київ: Видавництво Ліра-К. 2021. Випуск 66. С. 5–14.
3. Дактилоскопичні дослідження: навч. посіб. Київ: КНТ, 2010. 208 с.
4. Кобилянський О.Л., Кофанов А.В. Фотографічна фіксація перебігу та результатів слідчих (розшукових) дій: методичні рекомендації. Київ: УкрДГРІ, 2012. 64 с.
5. Копча В.В., Копча Н.В. Криміналістична техніка, тактика і методика: навчальний посібник. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2022. 286 с.
6. Кофанов А., Волошин О., Літвінова О. Трасологічні дослідження: курс лекцій. Київ: Київ. нац. ун-т внутр. справ. 2010. 304 с.
7. Криміналістика: підручник: у 2 т. / за ред. В. Ю. Шепітька. Харків: Право, 2019. Т. 1. 456 с.
8. Криміналістика: підручник / В. В. Пясковський, Ю. М. Чорноус, А. В. Самодін та ін.; за заг. ред. В. В. Пясковського. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Філія вид-ва «Право», 2020. 752 с.
9. Криміналістика / За ред. В. В. Тіщенка. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 596 с.
10. Криміналістика: навчальний підручник: / за ред. Маковецька Н.Є., Француз-Яковець Т.А., Колодіна А.С., Кіряков В.В., Баранник В.М. Київ: Університет «КРОК», 2021. 500 с.
11. Криміналістика. Академічний курс: підручник / Т.В. Варфоломеева, В.Г. Гончаренко, В.І. Бояров. Київ: Юрінком Інтер, 2011. 504 с.
12. Криміналістична техніка: навч. посібник / За ред. А.В. Кофанова. Київ: «КИЙ», 2006. 456 с.
13. Криміналістична фотографія та відеозапис (основи методики викладання): навч.-метод. посібник / С.Л. Ларін та ін.; Донецький юридичний ін-т Луганського держ. ун-ту внутрішніх справ. Донецьк: ДЮІ ЛДУВС, 2007. 456 с.
14. Петков С.В., Журавльов Д.В., Дрозд Ю.Ю., Дрозд В.Г. Настільна книга слідчого/дізнавача. Процесуальні дії у досудовому розслідуванні. Основні процесуальні документи. Київ: Вид-во ЦУЛ, 2021. 432 с.

15. Ріпенко А.І., Тіщенко В. В., Самойленко О. А., Белік Л. С. Судові експертизи у кримінальному провадженні: посібник. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 152 с.

16. Тіщенко В. В., Аркуша Л. І., Плахотіна В. М. Криміналістика: Навч.-метод. посіб. 4-е вид., випр. Одеса: Фенікс, 2013. 338 с.

17. Шведова, О. В. Дактилоскопічні дослідження: навч. посібник: рекомендовано МОН України. Київ: КНТ, 2010. 208 с.

Самостійна робота 2.

Криміналістична фотографія і відеозапис.

Криміналістичне слідознавство (трасологія)

Завдання

1. Виконати чотири види фотографічної зйомки на місці події: орієнтуючу, оглядову, вузлову та детальну, – та оформити фототаблицю, обравши та змодельовавши за власним бажанням обставини розслідуваної події. Приклад виконання чотирьох зазначених видів фотозйомки на місці події додається – Додаток 2.

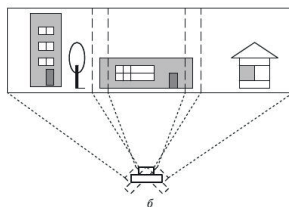
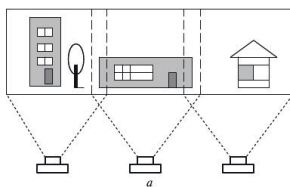
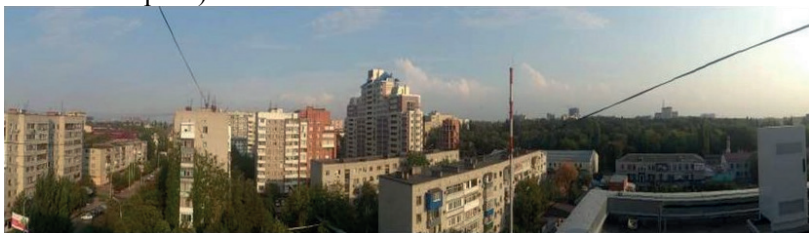
Додаток 2. ПРИКЛАДИ ВИКОНАННЯ ФОТОЗЙОМКИ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ОГЛЯДУ МІСЦЯ ПОДІЇ

1. Орієнтуюча фотозйомка:

А) виконана методом лінійної панорами (фото взяте з мережі Інтернет)

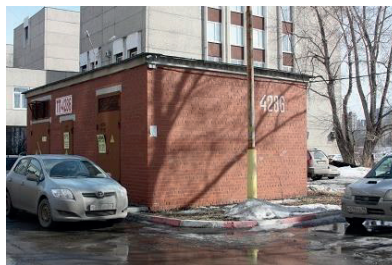
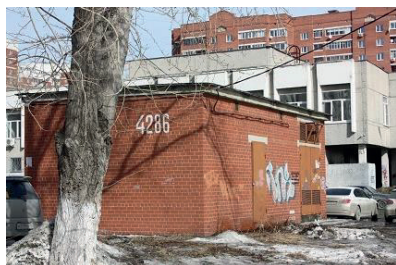
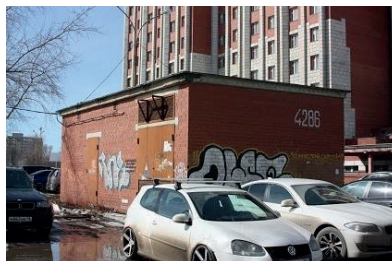

Б) виконана методом кругової панорами (фото взяте з мережі Інтернет)

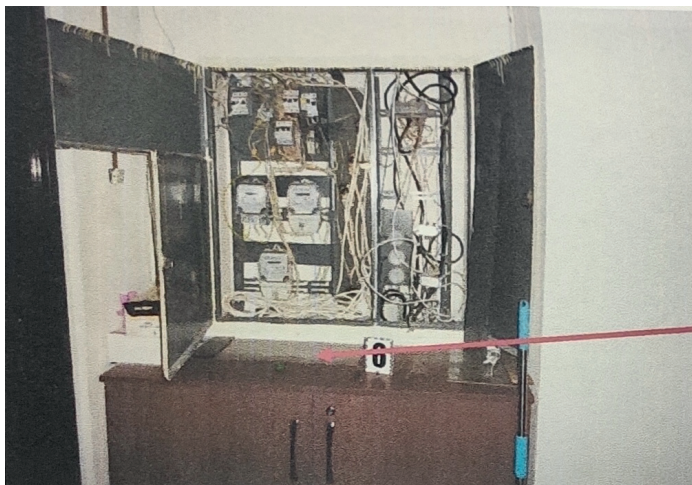

(фото взяте з мережі Інтернет)

2. Оглядова фотозйомка (фото взяті з мережі Інтернет):

3. Вузлова фотозйомка (фото взяте з мережі Інтернет):

4. Детальна фотозйомка:

А) виконана масштабним методом (фото взяті з мережі Інтернет):

(детальна фотозйомка холодної зброї та слідів пострілу виконана лаборантом Криміналістичної лабораторії Кафедри криміналістики, детективної та оперативно-розшукової діяльності Національного університету «Одеська юридична академія» О. П. Котенжи)

Б) виконана методом лінійної панорами (фото взяте з мережі Інтернет):

Додаток 3.
ПРИКЛАД ФРАГМЕНТУ ПРОТОКОЛУ ОГЛЯДУ
СЛІДІВ РУК (ВІДБИТКІВ ПАЛЬЦІВ)

ПРОТОКОЛ ОГЛЯДУ
місця події

Місто Одеса

«23» червня 2023 року

Огляд почато о “13” год. “31” хв.

Огляд закінчено о “17” год. “10” хв.

Слідчий СВ відділення поліції № 3 Одеського районного управління поліції № 1 ГУНП в Одеській області старший лейтенант поліції Федоряка О. О., на підставі рапорта поліцейських у відповідності ст. 104, 105, 106, 234, 237, 223 КПК України:

В присутності понять:

1) Тульчина Ірина Олегівна, 08.08.1989 р.н., м. Одеса, пров. Світлий, 13 а, кв. 74 тел. 0667389923

2) Кринцова Лілія Іванівна, 34.02.1974 р.н., м. Одеса, вул. Академіка Вільямса, 17, кв.7 тел. 0672248384,

яким у відповідності зі ст.ст. 11, 13, 15, 223 КПК України роз’яснені їхні права і обов’язки.

За участю спеціаліста:

Кривий Артем Віталійович

яким у відповідності з ч. 3, 4, 5 ст. 69; ч. 4, 5 ст. 71 КПК України роз’яснені їхні права і обов’язки.

За участю власника (користувача) приміщення чи іншого володіння особи Гриневич Вікторія Вадимівна, 14.05.1961 р.н., м. Одеса, вул. Академіка Вільямса, 17, кв.9 тел. 0667149354

Перед початком огляду переліченим особам роз’яснено їхнє право бути присутніми при усіх діях, які проводяться в процесі огляду, робити зауваження, що підлягають занесенню до протоколу. Особам, які беруть участь у проведенні огляду також роз’яснено про вимоги ч. 3 ст. 66 КПК України про їх обов’язок не розголошувати відомості щодо проведеної процесуальної дії, а також про застосування технічних засобів фіксації, умови та порядок їх використання:

цифровий фотоапарат “Sony”, Micro SD на 16 Gb

Проведеним оглядом встановлено: об'єктом огляду являється квартира № 9, яка знаходиться на третьому поверсі будинку № 17 по вул. Академіка Вільямса, м.Одеса

.....
.....
..... На кухонному столі знаходиться скляна півлітрова пляшка. Висота пляшки 260 мм, діаметр дна 60 мм, зовнішній діаметр горличка 28 мм, внутрішній діаметр горличка 17 мм.

Поверхня пляшки суха, глянцева, чиста. Пляшка виготовлена з безбарвного (прозорого) скла.

Слід був слабovidимим, поверхневим, утворений папілярними лініями пальця руки шляхом нашарування потожирових виділень організму людини на поверхню пляшки. Пошук і знаходження сліду здійснювалося шляхом дослідженням поверхні пляшки в косо-падаючих променях світла і на просвіт, а виявлення – за допомогою порошку окису заліза відновленого воднем темного кольору і магнітного пензля.

Виявлений слід папілярного візерунка чіткий, має овальну форму розміром 15 x 20 мм. Папілярний візерунок виявленого сліду відноситься до петльових, ніжки петлі повернуті ліворуч. Слід знаходиться на бічній поверхні пляшки на відстані 50 мм від нижньої сторони сліду до площини дна пляшки. Другий орієнтир сліду визначався з використанням методу умовного циферблата годинника. При описі маркувальних заводських знаків, що є на дні пляшки, визначилися, що знак «05» розташований на 12 годин умовного циферблата, а знаки «96» і «1» відповідно на 5 і 7 годин умовного циферблата. Після цього були умовно опущені дві лінії від лівого і правого боку сліду перпендикулярно до площини дна пляшки, одна з яких вказала на 3 години умовного циферблата, а друга – на 4. Таким чином, слід пальця руки знаходиться на бічній поверхні пляшки на відстані 50 мм від його низу до площини дна пляшки і між 3 і 4 годинами умовного циферблати годинника по окружності.

Після виявлення слід пальця руки був сфотографований масштабним методом, перекопійований на дактилоскопічну плівку, а після опису пляшка з виявленим слідом була вилучена й упакована у фанерну коробку таким чином, щоб виявлений

слід пальця руки не був знищений при транспортуванні. Коробка була закрита і перев'язана шпагатом, до кінців якого прикріплена бирка з написом: Півлітрова пляшка з безбарвного скла, виявлена на столі кухні в кв. № 9 по вул. Академіка Вільямса, буд. 17, м. Одеса, де було виявлено слід пальця руки.....
..... \. \.
.....

Під час огляду виявлено:

- 1)....
- 2)....
- 3) півлітрова пляшка з безбарвного скла зі слідами пальця руки
- 4)

Виявлене під час огляду вилучено:

- 1)....
- 2)....
- 3) півлітрова пляшка з безбарвного скла зі слідами пальця руки, упакована у фанерну коробку
- 4)

Під час огляду застосовані технічні засоби: цифровий фотоапарат “Sony”, Micro SD на 16 Gb

Огляд проводився: природнє освітлення, денна пора доби, температура 26 С.

Протокол прочитаний, записано вірно, без зауважень.

Учасники:

1. <u>Гриневич В. В.</u>	/	_____	/
(прізвище, ім'я, по батькові)		(підпис)	
2. _____	/	_____	/
(прізвище, ім'я, по батькові)		(підпис)	
3. _____	/	_____	/
(прізвище, ім'я, по батькові)		(підпис)	
4. _____	/	_____	/
(прізвище, ім'я, по батькові)		(підпис)	

Спеціаліст:

1. Кривий Артем Віталійович, / _____ /

Поняті:

1. Тульчина Ірина Олегівна, / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

2. Кринцова Лілія Іванівна / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Огляд провів:

Слідчий СВ відділення поліції № 3

Одеського районного управління поліції № 1

ГУНП в Одеській області

Старший лейтенант поліції О. О. Федоряка

Тема 3

Криміналістичне зброезнавство. Криміналістичне документознавство

Практичне заняття 4. Криміналістичне зброезнавство. Криміналістичне документознавство

Завдання

1. Підготувати відповіді на теоретичні питання:
1. Поняття і завдання криміналістичного зброезнавства та судової балістики.
2. Класифікація вогнепальної зброї, види боєприпасів, сліди дії.
3. Слідчий огляд зброї та слідів її дії. Встановлення обставин її застосування.
4. Судово-балістична експертиза.
5. Поняття і завдання криміналістичного документознавства.
6. Загальні правила огляду і вивчення документа.
7. Техніко-криміналістичне дослідження документів.
8. Види підробки документів та засоби їх виявлення.
9. Техніко-криміналістична експертиза документів.
10. Поняття і завдання криміналістичного (судового) почеркознавства. Письмо та почерк особи.
11. Ідентифікаційні ознаки почерку.
12. Ідентифікаційні та діагностичні експертизи письма і почерку.
2. Виконати практичне завдання:
1. Скласти фрагмент протоколу огляду стріляних куль та гільз. Приклад фрагменту протоколу огляду місця події додається – Додаток 4.

Методичні рекомендації

Методи навчання: Освоєння даної теми передбачає відпрацювання практичних навичок огляду стріляних куль та гільз та виявлення слідів пострілу на них із подальшим процесуальним

оформленням результатів огляду у протоколі огляду місця події, відпрацювання практичних навичок складання процесуального документу – постанови про призначення почеркознавчої експертизи, відпрацювання практичних навичок розробки особистого почерку. Матеріально-технічне забезпечення кафедри криміналістики, детективної та оперативно-розшукової діяльності передбачає можливість проведення практичного заняття-екскурсія у музеї зброї (Стрілецький тир, вул. Академічна, 2/1).

При підготовці до практичних занять рекомендовано опиратися на криміналістичну наукову літературу, що у комплексі із лекційним заняттям за даною темою дозволить здобувачам освіти сформувати комплексне уявлення про сучасні види та класифікацію зброї.

При підготовці до практичного заняття студенти мають засвоїти теоретичні знання щодо слідів пострілу, які напрацюють практично у ході огляду стріляних куль та гільз на практичному занятті. Результати огляду куль та гільз зі слідами пострілу мають бути оформлені у протоколі, відповідно до Додатку 4.

При виконанні самостійної роботи студенту необхідно ознайомитися із Законом України «Про судову експертизу» та Інструкцією про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичними рекомендаціями з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень, що затверджені наказом Міністерства юстиції України від 8 жовтня 1998 року № 53/5.

Перелік посилань:

1. Арешонков В. В. Техніко-криміналістичні дослідження у розслідуванні злочинів: монографія. Київ: ФОП Маслаков, 2020. 468 с.
2. Вогнева підготовка: навч. посіб. / кол. авт.; ред. В. Я. Покайчук. 2-е вид., перероб. і доп. Дніпро: ДДУВС, 2021. 264 с.
3. Воробей О. В. Словник термінів техніко-криміналістичного дослідження документів Київ: Нац. акад. внутр. справ України, 2005. 40 с.
4. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичні рекомендації з питань підготовки та призначення судових експертиз та експерт-

них досліджень: наказ Міністерства юстиції України від 8 жовтня 1998 № 53/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#>.

5. Качурін С. Г. Тактика проведення судово-почеркознавчої експертизи. Автореф. дис... канд. юрид. наук. Одеса, 2006. С. 9–10

6. Колесник В. А., Гора І. В. Криміналістика в протидії незаконному використанню вибухових пристроїв, вогнепальної зброї та обігу наркотиків: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2017. 400 с.

7. Кофанов А. В., Арешонков В. В. Бойова, мисливська та багатопільова гладкоствольна вогнепальна зброя: довідник / за ред. Ю. Ю. Орлова. Київ: «Три К», 2011. 169 с.

8. Кофанов А. В., Кобилянський О. Л., Арешонков В. В. Судово-балістичні дослідження. Курс лекцій / За ред. П. Д. Біленчука. Київ: УкрДГПІ, 2015. 278 с.

9. Кофанов А. В., Кофанова О. С. Криміналістичне дослідження вогнепальної зброї, патронів та слідів пострілу (судова балістика): практикум. Київ: УкрДГПІ, 2018. 100 с.

10. Криміналістика: підручник: у 2 т. / за ред. В. Ю. Шепітька. Харків: Право, 2019. Т. 1. 456 с.

11. Криміналістика: підручник / В. В. Пяковський, Ю. М. Чорноус, А. В. Самодін та ін.; за заг. ред. В. В. Пяковського. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Філія вид-ва «Право», 2020. 752 с.

12. Криміналістика / За ред. В. В. Тіщенка. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 596 с.

13. Криміналістика: навчальний підручник: / за ред. Маковецька Н. Є., Француз-Яковець Т. А., Колодіна А. С., Кіряков В. В., Баранник В. М. Київ: Університет «КРОК», 2021. 500 с.

14. Криміналістична техніка: навч. посібник / За ред. А. В. Кофанова. Київ: «КИЙ», 2006. 456 с.

15. Криміналістичне документознавство: Практ. посіб. / В. В. Бірюков, В. В. Коваленко, Т. П. Біркжова, К. М. Ковальов; За заг. ред. В. В. Бірюкова. Київ: Вид. ПАЛИВОДА А. В., 2007. 332 с.

16. Мельник Р. В. Дослідження вогнепальної зброї, переробленої з макетів масогабаритних (ммг), та її сліди на кулях і гільзах: інформ-довідков. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2022. 32 с.

17. Мельник Р. В. Особливості судово-балістичної експертизи об'єктів, перероблених у вогнепальну зброя: науково-прак. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2022. 134 с.

18. Мельник Р. В. Теоретичні та практичні аспекти криміналістичного дослідження об'єктів, перероблених у вогнепальну зброю: монографія. Київ: «Центр учбової літератури», 2022. 186 с.

19. Патик Л. Л. Техніко-криміналістичне дослідження підробленого паспорта громадянина України: навчальний посібник. Київ: «Центр учбової літератури», 2013. 142 с.

20. Про судову експертизу: закон України від 25 лютого 1994 року № 4038-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#top>

21. Ріпенко А. І., Тіщенко В. В., Самойленко О. А., Белік Л. С. Судові експертизи у кримінальному провадженні: посібник. Одеса: Видавничий дім «Гельветика». 2021. 152 с.

22. Ролі Еванс, Боб Седдон, Йована Чарапіч Вибухові боєприпаси: посібник для України. 2-ге видання. Київ: Вид. дім «Професіонал», 2023. 224 с.

23. Тіщенко В. В., Аркуша Л. І., Плахотіна В. М. Криміналістика: Навч.-метод. посіб. 4-е вид., випр. Одеса: Фенікс, 2013. 338 с.

24. Ткачук П. П., Чумакевич В. О., Дробан О. М., Федор Б. С., Євдокімов П. М. Боєприпаси: підручник. Київ: Вид. дім «СКІФ», 2023. 266 с.

Самостійна робота 3.

Криміналістичне зброєзнавство.

Криміналістичне документознавство

Завдання

1. Що вивчає вибухознавство та які об'єкти його дослідження?
2. Що відноситься до холодної зброї та які існують можливості її дослідження у розслідуванні?
3. Скласти проект постанови про призначення почеркознавчої експертизи.
4. Скласти розробку особистого почерку з виділенням загальних та окремих (індивідуальних) ознак.

Додаток 4.
ПРИКЛАД ФРАГМЕНТУ ПРОТОКОЛУ ОГЛЯДУ
СТРІЛЯНИХ КУЛЬ ТА ГІЛЬЗ
ПРОТОКОЛ ОГЛЯДУ
місяця події

Місто Одеса

«23» червня 2023 року

Огляд почато о “13” год. “31” хв.

Огляд закінчено о “17” год. “10” хв.

Слідчий СВ відділення поліції № 3 Одеського районного управління поліції № 1 ГУНП в Одеській області старший лейтенант поліції Федоряка О. О., на підставі рапорту поліцейських у відповідності ст. 104, 105, 106, 234, 237, 223 КПК України:

В присутності понять:

1) Тульчина Ірина Олегівна, 08.08.1989 р.н., м. Одеса, пров. Світлий, 13 а, кв. 74 тел. 0667389923

2) Кринцова Лілія Іванівна, 34.02.1974 р.н., м. Одеса, вул. Академіка Вільямса, 17, кв.7 тел. 0672248384,

яким у відповідності зі ст.ст. 11, 13, 15, 223 КПК України роз’яснені їхні права і обов’язки.

За участю спеціаліста:

Кривий Артем Віталійович

яким у відповідності з ч. 3, 4, 5 ст. 69; ч. 4, 5 ст. 71 КПК України роз’яснені їхні права і обов’язки.

За участю власника (користувача) приміщення чи іншого володіння особи Гриневич Вікторія Вадимівна, 14.05.1961 р.н., м. Одеса, вул. Академіка Вільямса, 17, кв.9 тел. 0667149354

Перед початком огляду переліченим особам роз’яснено їхнє право бути присутніми при усіх діях, які проводяться в процесі огляду, робити зауваження, що підлягають занесенню до протоколу. Особам, які беруть участь у проведенні огляду також роз’яснено про вимоги ч. 3 ст. 66 КПК України про їх обов’язок не розголошувати відомості щодо проведеної процесуальної дії, а також про застосування технічних засобів фіксації, умови та порядок їх використання:

цифровий фотоапарат “Sony”, Micro SD на 16 Gb

Проведеним оглядом встановлено: об'єктом огляду являється квартира № 9, яка знаходиться на третьому поверсі будинку № 17 по вул. Академіка Вільямса, м. Одеса..... На підлозі спальної кімнати, де був виявлений труп, у правому ближньому куті на відстані 30 см від правої стіни і 50 см від зазначеного кута виявлена стріляна гільза з металу коричневатого кольору, циліндричної форми, з неvistупаючою закраїною. Довжина гільзи – 20 мм, зовнішній діаметр дульця, корпусу і шляпки гільзи – 9 мм, внутрішній діаметр гільзи – 8 мм, глибина гільзи – 15 мм. Куля в гільзі кріпилася методом загального обтиску. Діаметр кільцевої проточки – 7 мм.

На денці гільзи в центрі розташований капсуль із металу жовтуватого кольору діаметром – 5 мм, у центрі якого є слід бойка ударника круглої форми, діаметр цього сліду дорівнює 2 мм, а глибина – 1 мм. Слід бойка ударника має блиск. По окружності денця гільзи є ряд маркувальних заводських знаків. Якщо домовитися, що знак «38» розташований на 12 годин умовного циферблата, то знак «88» розташований на 6 годин. При дослідженні денця гільзи за допомогою 4-кратної лупи по краю його окружності на 2 години умовного циферблата було виявлено слід відбивача трикутної форми, а на закраїні шляпки на 8 годин умовного циферблата був виявлений слід екстрактора (викидача) у вигляді подряпини.

Внутрішня частина гільзи закопчена і з її порожнини відчувається запах згорілого порошу. Слідів пальців рук, слідів корозії та інших окремих ознак на поверхні корпусу (тіла) і денця гільзи не виявлено.

Гільза загорнена в білий аркуш паперу, поміщена в сірникову коробку, остання перев'язана шпагатом, кінці якого скріплені сургучевою печаткою слідчого. На наклеєному на коробці аркуші є напис:

«Гільза, виявлена в спальній кімнаті кв. № 9 по вул. Академіка Вільямса, буд. 17, м. Одеса. Підписи понятих і слідчого»

\\
\\
\\
\\

Під час огляду виявлено_

- 1)...
- 2) гільзу
- 3) ...
- 4)

Виявлене під час огляду вилучено:

- 1)...
- 2) гільзу, яка була загорнена в білий аркуш паперу, поміщена в сірникову коробку, остання перев'язана шпагатом
- 3) ...
- 4)

Під час огляду застосовані технічні засоби: цифровий фотоапарат "Sony", Micro SD на 16 Gb

Огляд проводився: природнє освітлення, денна пора доби, температура 26 С.

Протокол прочитаний, записано вірно, без зауважень.

Учасники:

1. Гриневич В. В. / /
2. / /
3. / /
4. / /

Спеціаліст:

1. Кривий Артем Віталійович, / /

Поняті:

1. Тульчина Ірина Олегівна, / /
2. Кринцова Лілія Іванівна / /

Огляд провів:

Слідчий СВ відділення поліції № 3

Одеського районного управління поліції № 1

ГУНП в Одеській області

Старший лейтенант поліції

О. О. Федоряка

Тема 4

Загальні положення криміналістичної тактики. Слідчі версії та планування у розслідуванні

Практичне заняття 5.

Загальні положення криміналістичної тактики. Слідчі версії та планування у розслідуванні

Завдання

Підготувати відповіді на теоретичні питання:

1. Поняття, завдання і структура криміналістичної тактики.
2. Система тактичних засобів.
3. Тактика слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій: процесуальна регламентація, тактичні правила і прийоми, етапи проведення.
4. Тактика адвокатської діяльності.
5. Поняття та значення слідчих версій у діяльності з розслідування злочинів.
6. Загальні засади організації розслідування.
7. Планування розслідування у кримінальному провадженні в цілому, планування тактичних операцій та окремих слідчих (розшукових) дій.

Методичні рекомендації

Методи навчання: Освоєння даної теми передбачає засвоєння здобувачами освіти знань шляхом застосування методу навчальної дискусії та моделювання професійної діяльності слідчого у ході планування своєї професійної діяльності в цілому та розслідування окремого кримінального провадження.

При підготовці до практичних занять рекомендовано опиратися на криміналістичну наукову літературу та положення Кримінального процесуального кодексу України. Формування комплексного уявлення про систему тактичних засобів вимагає аналізу та засвоєння знань щодо їх видів. Особливу увагу необхідно приділити до-

слідженню такого тактико-криміналістичного засобу, як слідча дія. Повне та всестороннє вивчення даного поняття вимагає ознайомлення з Главою 20 «Слідчі (розшукові) дії» та Главою 21. «Негласні слідчі (розшукові) дії» КПК України, які закріплюють виключний перелік слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій, а також процесуальні вимоги до окремих аспектів їх організації та проведення, які мають безпосередній зв'язок із особливостями розробки та застосування тактичних засобів.

Під час засвоєння питань, що винесені на самостійний розгляд, студенти мають звернути особливу увагу на комплексне дослідження природи, сутності, джерел, призначення та застосування тактичних прийомів як одного із центральних засобів криміналістичної тактики.

Від якості засвоєння питань, що винесені на розгляд у ході практичного заняття та на самостійне освоєння студентами, залежить успішність подальшого вивчення тактики проведення окремих слідчих (розшукових) дій та можливостей і результатів їх проведення під час розслідування окремих кримінальних проваджень.

Перелік посилань:

1. Аленін Ю.П., Аркуша Л. І., Гловюк І. В., Волошина В. К., Малахова О. В., Торбас О. О. Досудове розслідування: навчально-методичний посібник. Одеса, 2020. 141с.
2. Гресь Ю.О., Динту В. А. Технологія прийняття тактичного рішення: проблемні питання. Підприємництво, господарство і право. 2019. Вип. 11. С. 350–354.
3. Домашенко О. М. Тактичні помилки у слідчій діяльності: монографія. Харків: Апостіль, 2019. 168 с.
4. Копча В.В., Копча Н. В. Криміналістична техніка, тактика і методика: навчальний посібник. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2022. 286 с.
5. Криміналістика: підручник: у 2 т. / за ред. В. Ю. Шепітька. Харків: Право, 2019. Т. 1. 456 с.
6. Криміналістика: підручник / В. В. Пяковський, Ю. М. Чорноус, А. В. Самодін та ін.; за заг. ред. В. В. Пяковського. 2 ге вид., перероб. і допов. Київ: Філія вид-ва «Право», 2020. 752 с.
7. Криміналістика / За ред. В. В. Тіщенка. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 596 с.

8. Криміналістика: навчальний підручник: /за ред. Маковецька Н. Є., Француз-Яковець Т.А., Колодіна А. С., Кіряков В. В., Баранник В. М. Київ: Університет «КРОК», 2021. 500 с.

9. Криміналістична тактика: навч. посіб. / за ред. М. А. Погорецького та Д. Б. Сергєєвої. Київ: Алерта, 2016. 244 с

10. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>

11. Мирошніченко Ю. М. Криміналістичне забезпечення судового провадження: теоретичні основи та прикладні аспекти /за ред. проф. А. Ф. Волобуєва. Ужгород: РІК-У, 2023. 456 с.

12. Сиводєд І. С. Теоретичні та організаційно-тактичні проблеми розслідування кримінальних правопорушень, які вчинені на окупованих територіях України: монографія. Київ: «Видавництво Люділа», 2023. 924 с.

13. Тактичний кримінальний аналіз: теорія і практика: навчальний посібник. Одеса: РВВ ОДУВС, 2019. 216 с.

14. Тіщенко В. В., Аркуша Л. І., Плахотіна В. М. Криміналістика: Навч.-метод. посіб. 4-е вид., випр. Одеса: Фенікс, 2013. 338 с.

15. Тіщенко В. В. Методика і тактика розслідування злочинів: навч.-метод. посібник / В. В. Тіщенко, О. П. Ващук, Ю. О. Гресь, А. С. Колодіна. 4-ге доповн. видання. Одеса: Юридична література, 2019. 116 с.

16. Тіщенко В.В., Белік Л. С., Загородній В. Є. Тактико-психологічні засади слідчої та оперативно-розшукової діяльності: навч.-метод. посібник. Одеса: видавничий дім «Гельветика», 2019. 160 с.

17. Шевчук В. М. Тактичні операції у криміналістиці: теоретичні засади формування та практика реалізації: монографія. Харків: Апостиль, 2013. 440 с.

18. Шевчук В. М. Криміналістика: традиції, новації, перспективи: добірка наук. праць. Харків: Право, 2020. 1280 с.

19. Шепітько В. Ю. Криміналістична тактика. Системно-структурний аналіз: монографія. Харків: Харків юридичний, 2007. 431 с.

Самостійна робота 4.
Загальні положення криміналістичної тактики.
Слідчі версії та планування у розслідуванні

Завдання

1. Які джерела та функції тактичних прийомів?
2. В чому полягає відмінність між тактичною операцією і тактичною комбінацією?
3. Наведіть класифікацію тактичних прийомів.
4. В чому полягають психологічні основи тактичних прийомів?
5. Які правила побудови слідчих версій Вам відомі?
6. Яка класифікація криміналістичних версій?

Тема 5

Тактика огляду та обшуку

Практичне заняття 6. Тактика огляду та обшуку

Завдання

Підготувати відповіді на теоретичні питання:

1. Поняття огляду, його види та загальні умови проведення.
2. Сутність, мета і завдання огляду місця події.
3. Підготовка до огляду місця події, його стадії, методи і прийоми.
4. Тактика огляду трупа на місці його знаходження. Огляд предметів і документів.
5. Тактика освідування живої особи.
6. Поняття, види та загальні умови проведення обшуку.
7. Підготовка до обшуку, його стадії, методи і прийоми.
8. Фіксація ходу і результатів огляду та обшуку.

Методичні рекомендації

Методи навчання: Освоєння даної теми передбачає проведення практичного заняття у формі заняття-інсценування, яке передбачає спільну роботу студентів у малих групах із поділом ролей і виконанням своєї процесуальної ролі відповідно до положень КПК України та тактико-криміналістичних рекомендацій, моделювання професійної діяльності криміналіста та слідчого у ході інсценування проведення слідчої (розшукової) дії.

При підготовці до практичних занять рекомендовано опиратися на криміналістичну наукову літературу на норми Кримінального процесуального кодексу України. Студенти мають ознайомитися із положеннями ст. 237 КПК України, що регламентує загальні положення огляду, ст. 238 КПК України, що регламентує проведення огляду трупа, ст. 239 КПК України, що регламентує проведення огляду трупа, пов'язаного з ексгумацією, с. 241 КПК України, що регламентує проведення освідування, ст.ст. 234–236 КПК України, що регламентують проведення обшуку. А також ознайомитися із Листом Міністерства юстиції України «Щодо надання роз'яснення терміна «інше володіння особи».

Перелік посилань:

1. Алєнін Ю.П., Аркуша Л. І., Гловюк І. В., Волошина В. К., Малахова О. В., Торбас О. О. Досудове розслідування: навчально-методичний посібник. Одеса, 2020. 141с.
2. Алексєйчук В. І. Огляд місця події: тактика і психологія: монографія / за ред. В. О. Коновалої. Харків: Апостіль, 2011. 230 с.
3. Аркуша Л.І., Загородній І. В., Стародубов С. В. Визнання доказів отриманих внаслідок проведення обшуку недопустимими: аналіз судової практики. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 1. С. 417–421. URL: http://www.lsej.org.ua/1_2023/100.pdf.
4. Белік Л. С. Висновок спеціаліста у кримінальному судочинстві. Криміналістика і судова експертиза: міжвідом. наук.-метод. зб. Київський НДІ судових експертиз. Київ: Видавництво Ліра-К. 2022. Вип. 67. С. 51–57.
5. Бишевець О. В. Тактико-психологічне забезпечення проведення окремих слідчих (розшукових) дій: навч. Посібник. Київ: Алерта, 2015. 140 с.
6. Комаха В. О. Тактичні особливості попереднього дослідження криміналістичних об'єктів та призначення судових експертиз: монографія. Вінниця: Держ. картогр. фабрика, 2006. 736 с.
7. Комаха, В. О. Тактичні особливості проведення слідчого огляду: монографія. Ізмаїл: СМІЛ, 2006. 210 с.
8. Криміналістика: підручник: у 2 т. / за ред. В. Ю. Шепітька. Харків: Право, 2019. Т. 1. 456 с.
9. Криміналістика: підручник / В. В. Пясковський, Ю. М. Чорноус, А. В. Самодін та ін.; за заг. ред. В. В. Пясковського. 2 ге вид., перероб. і допов. Київ: Філія вид-ва «Право», 2020. 752 с.
10. Криміналістика / За ред. В. В. Тіщенко. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 596 с.
11. Криміналістика: навчальний підручник: /за ред. Маковецька Н. Є., Француз-Яковець Т.А., Колодіна А. С., Кіряков В. В., Баранник В. М. Київ: Університет «КРОК», 2021. 500 с.
12. Кримінальний процес: навч. посібник / Ю. П. Алєнін, Л. І. Аркуша [та ін.]; НУ «Одеська юридична академія» [Електронне видання]. Одеса: Фенікс, 2020. 582 с.

13. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>

14. Лисиченко В. К., І. І. Когутич. Негативні обставини та їх значення в розслідуванні злочинів. Київ: ДІА, 2002. 182 с.

15. Огляд місця події при розслідуванні окремих видів злочинів: наук. – практич. посібник / за ред. Н. І. Клименко. Київ: Юрінком Інтер, 2005. 216 с.

16. Петков С. В., Журавльов Д. В., Дрозд Ю. Ю., Дрозд В. Г. Настільна книга слідчого/дізнавача. Процесуальні дії у досудовому розслідуванні. Основні процесуальні документи. Київ: Вид-во ЦУЛ, 2021. 432 с.

17. Пиріг І. В., Бідняк Г. С. Використання спеціальних знань на досудовому розслідуванні: навч. посібник. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2019. 140 с.

18. Сиводєд І. С. Теоретичні та організаційно-тактичні проблеми розслідування кримінальних правопорушень, які вчинені на окупованих територіях України: монографія. Київ: «Видавництво Людмила», 2023. 924 с.

19. Тіщенко В. В., Аркуша Л. І., Плахотіна В. М. Криміналістика: Навч.-метод. посіб. 4-е вид., випр. Одеса: Фенікс, 2013. 338 с.

20. Тіщенко В. В. Методика і тактика розслідування злочинів: навч.-метод. посібник / В. В. Тіщенко, О. П. Ващук, Ю. О. Гресь, А. С. Колодіна. 4-ге доповн. видання. Одеса: Юридична література, 2019. 116 с.

21. Тіщенко В. В., Подобний О. О. Криміналістика: навчально-методичний посібник. Одеса: Видавництво «Юридика», 2022. 236 с.

22. Цехан Д. М., Чумак С. П. Організаційно-тактичні особливості проведення огляду та обшуку під час розслідування. Правові новели. 2023. № 19. С. 396–401.

23. Щодо надання роз'яснення терміна «інше володіння особою»: Лист Міністерства юстиції України від 31.07.2013 № 423–0–2–13/11. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v423-323-13#Text>.

Самостійна робота 5. Тактика огляду та обшуку.

Завдання

1. В чому полягає завдання таких учасників огляду та обшуку, як поняті, оперативні співробітники та спеціалісти?
2. У яких випадках залучення певного спеціаліста є обов'язковим?
3. В чому відмінність між спеціалістом та експертом?
4. У яких випадках відповідно до чинного законодавства огляд та обшук можуть проводитися без залучення понятих?
5. В чому полягає практичне значення попередньої оцінки та висновків спеціаліста щодо слідів-відбитків, слідів-предметів та слідів-документів, виявлених у ході проведення огляду або обшуку?

Тема 6

Тактика допиту та пред'явлення для впізнання

Практичне заняття 7. Тактика допиту та пред'явлення для впізнання

Завдання

Підготувати відповіді на теоретичні питання:

1. Поняття, значення і види допиту. Психологічний процес формування показань.
2. Підготовка до допиту. Тактичні прийоми допиту і фактори їх вибору та застосування.
3. Тактичні особливості допиту потерпілих та свідків
4. Тактичні особливості допиту підозрюваних.
5. Поняття, завдання й об'єкти пред'явлення для впізнання.
6. Підготовка і тактичні правила пред'явлення для впізнання живих осіб, трупів, предметів та інших об'єктів.
7. Підготовка і тактичні правила впізнання по фотографіях, відеозаписах, по голосу та функціональних ознаках.
8. Фіксація ходу і результатів допиту та пред'явлення для впізнання.

Методичні рекомендації

Методи навчання: Освоєння даної теми передбачає проведення практичного заняття у формі заняття-інсценування, яке передбачає спільну роботу студентів у малих групах із поділом ролей і виконанням своєї процесуальної ролі відповідно до положень КПК України та тактико-криміналістичних рекомендацій, моделювання професійної діяльності слідчого та адвоката у ході інсценування проведення слідчої (розшукової) дії.

При підготовці до практичних занять рекомендовано опиратися на криміналістичну наукову літературу на норми Кримінального процесуального кодексу України. Студенти мають ознайомитися із положеннями ст.ст. 224–227, 232 КПК України, що регламентують особливості проведення допиту, ст.ст. 228–231 КПК України, що регламентують особливості проведення пред'явлення для впізнання.

Перелік посилань:

1. Алєнін Ю.П., Аркуша Л. І., Гловюк І. В., Волошина В. К., Малахова О. В., Торбас О. О. Досудове розслідування: навчально-методичний посібник. Одеса, 2020. 141с.
2. Баверман С. С. Аналіз сучасних підходів до підвищення ефективності проведення допиту під час досудового розслідування. *Юридична психологія*. 2019. № 1 (24). С. 62–68.
3. Бишевець О. В. Тактико-психологічне забезпечення проведення окремих слідчих (розшукових) дій: навч. посібник Київ: Алерта, 2015. 140 с.
4. Галаган В.І., Басиста І. В. Процесуальний порядок і тактика пред'явлення для впізнання поза візуальним спостереженням того, кого впізнають: монографія. Київ: КНУВС, 2007. 236 с.
5. Домашенко О. М. Тактичні помилки у слідчій діяльності: монографія. Харків: Апостіль, 2019. 168 с.
6. Жалдак І. А. Актуальні питання тактики одночасного допиту двох чи більше вже допитаних осіб. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2019. Вип. 1. С. 304–311.
7. Загородній В.Є., Супруновський А. І., Єлховський І. В., Загородній І. В., Чіпко Н. В., Бойко-Джумеля В. І. Автоматизоване робоче місце слідчого, детектива та процесуального керівника (прокурора): навчально-методичний посібник. Одеса: Фенікс, 2019. 150 с.
8. Затєнацький Д. В. Ідеальні сліди в криміналістиці (техніко-криміналістичні та тактичні прийоми їх актуалізації): монографія / за ред. проф. В. Ю. Шепітька. Харків: Право, 2010. 160 с
9. Криміналістика: підручник: у 2 т. / за ред. В. Ю. Шепітька. Харків: Право, 2019. Т. 1. 456 с.
10. Криміналістика: підручник / В. В. Пяковський, Ю. М. Чорноус, А. В. Самодін та ін.; за заг. ред. В. В. Пяковського. 2 ге вид., перероб. і допов. Київ: Філія вид-ва «Право», 2020. 752 с.
11. Криміналістика / За ред. В. В. Тіщенка. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 596 с.
12. Криміналістика: навчальний підручник: /за ред. Маковецька Н. Є., Француз-Яковець Т.А., Колодіна А. С., Кіряков В. В., Баранник В. М. Київ: Університет «КРОК», 2021. 500 с.
13. Кримінальний процес: навч. посібник / Ю. П. Алєнін, Л. І. Аркуша [та ін.]; НУ «Одеська юридична академія» [Електронне видання]. Одеса: Фенікс, 2020. 582 с.

14. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>

15. Петков С. В., Журавльов Д. В., Дрозд Ю. Ю., Дрозд В. Г. Настільна книга слідчого/дізнавача. Процесуальні дії у досудовому розслідуванні. Основні процесуальні документи. Київ: Вид-во ЦУЛ, 2021. 432 с.

16. Пиріг І. В., Бідняк Г. С. Використання спеціальних знань на досудовому розслідуванні: навч. посібник. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2019. 140 с.

17. Сиводєд І. С. Теоретичні та організаційно-тактичні проблеми розслідування кримінальних правопорушень, які вчинені на окупованих територіях України: монографія. Київ: «Видавництво Людмила», 2023. 924 с.

18. Тищенко В. В., Аркуша Л. І., Плахотіна В. М. Криміналістика: Навч.-метод. посіб. 4-е вид., випр. Одеса: Фенікс, 2013. 338 с.

19. Тищенко В. В. Методика і тактика розслідування злочинів: навч.-метод. посібник / В. В. Тищенко, О. П. Ващук, Ю. О. Гресь, А. С. Колодіна. 4-ге доповн. видання. Одеса: Юридична література, 2019. 116 с.

20. Фунікова О. В. Теоретичні основи класифікації запитань у криміналістиці: монографія / за ред. проф. В. Ю. Шепітька. Харків: Право, 2008. 144 с.

21. Чернов О. В. Тактика, стратегія та особливості допиту свідків на початковому етапі розслідування умисних вбивств працівників правоохоронних органів, вчинених у зв'язку із виконанням службових обов'язків. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2023. № 3. С. 221–227.

Самостійна робота 6.

Тактика допиту та пред'явлення для впізнання.

Завдання

1. Які види ситуацій проведення допиту Вам відомі та в чому проявляється їх вплив на тактику проведення даної слідчої (розшукової) дії?
2. В чому полягають тактичні особливості допиту неповнолітніх, осіб з психологічними і фізичними вадами?
3. В чому полягають тактичні особливості допиту, що проводиться за участю спеціаліста, перекладача і захисника?

Тема 7

Загальні положення криміналістичної методики. Методика розслідування вбивств і насильницьких статевих кримінальних правопорушень

Практичне заняття 8.

Загальні положення криміналістичної методики. Методика розслідування вбивств і насильницьких статевих кримінальних правопорушень.

Завдання

Підготувати відповіді на теоретичні питання:

1. Поняття, структура та завдання криміналістичної методики розслідування злочинів як розділу криміналістики.
2. Криміналістична класифікація та криміналістична характеристика злочинів.
3. Криміналістична класифікація і характеристика вбивств. Обставини, що підлягають встановленню.
4. Типові слідчі ситуації та програми початкового етапу розслідування вбивств.
5. Особливості розслідування окремих видів убивств (вбивств на замовлення, вбивств на сексуальному ґрунті, вбивств, вчинених з корисливих мотивів, дітовбивств).

Практичне заняття 9.

Методика розслідування вбивств і насильницьких статевих кримінальних правопорушень

Завдання

Підготувати відповіді на теоретичні питання:

1. Особливості розслідування замаскованих вбивств (з приховуванням, розчленуванням трупа, інсценуванням певних подій і обставин тощо).

2. Криміналістична класифікація і характеристика насильницьких статевих кримінальних правопорушень.
3. Обставини, що підлягають встановленню при розслідуванні зґвалтувань.
4. Типові слідчі ситуації та програми початкового етапу розслідування зґвалтувань.
5. Особливості використання спеціальних знань при розслідуванні вбивств і насильницьких статевих кримінальних правопорушень.

Методичні рекомендації

Методи навчання: Освоєння даної теми передбачає засвоєння здобувачами освіти знань шляхом застосування методу навчальної дискусії, методу пізнавальних ігор задля закріплення теоретичних знань, методу мозкового штурму задля вирішення конкретних комплексних завдань розслідування.

При підготовці до практичних занять рекомендовано опиратися на криміналістичну наукову літературу, а також ознайомитися зі змістом ст.ст. 115–119 КК України, що передбачають кримінальну відповідальність за вбивство, ст. 152 КК України, що передбачає кримінальну відповідальність за зґвалтування.

При виконанні самостійної роботи необхідно ознайомитися зі змістом Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні, затвердженої Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 7 липня 2017 року № 575, Інструкції про взаємодію правоохоронних органів у сфері боротьби з організованою злочинністю, затвердженої Наказом Міністерства внутрішніх справ України, Центрального управління Служби безпеки України від 10 червня 2011 року № 317/235., а також зі змістом ст. 153 КК України, що передбачає кримінальну відповідальність за сексуальне насильство, та ст. 156 КК України, що передбачає кримінальну відповідальність за розбещення неповнолітніх.

Перелік посилань:

1. Аркуша Л.І., Гуртієва Л. М., Д'ячкова М.О., Загородній І. В., Мурзановська А. В., Підгородинська А. В., Торбас О. О. Теорія та

практика досудового розслідування в умовах протидії: навч.-метод. посібник. Одеса: Фенікс, 2023. 136 с.

2. Аркуша Л.І., Загородній І. В., Чіпко Н. В. Криміналістична класифікація злочинів, пов'язаних з існування неконтрольованих територій в Україні, та злочинців. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. № 1. С. 238–241.

3. Белік Л. С. До питання тактичних засад взаємодії слідчого, слідчого судді з експертом у кримінальному провадженні. Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія». 2021. Том XXVII. С. 22–30.

4. Гарасимів О. І., Дуфенюк О. М., Захарова О. В. Методика розслідування окремих видів злочинів: навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 312 с.

5. Динту В.А., Дикий О. В. Місце «злочинної діяльності» в понятійно-категоріальному апараті криміналістики. Юридичний науковий електронний журнал. 2021. Вип. 6. С. 176–178.

6. Єфімов М. М. Методика розслідування окремих видів кримінальних правопорушень: підруч. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2022. 271 с.

7. Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 7 липня 2017 року № 575. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17#Text>

8. Інструкція про взаємодію правоохоронних органів у сфері боротьби з організованою злочинністю: Наказ Міністерства внутрішніх справ України, Центрального управління Служби безпеки України від 10 червня 2011 року № 317/235. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0822-11#Text>

9. Когутич І. І. Проблеми методології криміналістики та інших її складових частин: навчальний посібник. Тернопіль – Львів: Підручники і посібники, 2016. 220 с.

10. Колодіна А. С. Екстраполяція принципів окремих методик розслідування у слідчу діяльність. Підприємництво, господарство і право. Науково практичний господарсько-правовий журнал – 2019. Вип. 11. С. 355–361.

11. Колодіна А. С. Принципи криміналістичної методики у діяльності з розслідування злочинів: монографія / за наук.ред. В. В. Тіщенко. Одеса: «Юридична література», 2022. 176 с.

12. Комаринська Ю. Б. Розслідування навмисних вбивств, замаскованих під нещасний випадок або самогубство на залізничному транспорті: навчальний посібник. Київ: «Центр учбової літератури», 2016. 124 с.

13. Копча В.В., Копча Н. В. Криміналістична техніка, тактика і методика: навчальний посібник. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2022. 286 с.

14. Корж В. П. Огляд місця події: процесуальні підстави, особливості тактики, криміналістичні рекомендації: наук.-практ. посіб. для слідчих, прокурорів, поліцейських патрул. та кримін, поліції. 2-ге вид. Харків: Золоті сторінки, 2019. 224 с.

15. Костенко М. В. Вбивства на замовлення: криміналістична характеристика: монографія / за ред. В. О. Коновалової. Харків: Вид. СПД ФО Вапнярчук Н. М., 2006. 160 с.

16. Криміналістика: підручник: у 2 т. / за ред. В. Ю. Шепітька. Харків: Право, 2019. Т. 2. 328 с.

17. Криміналістика: підручник / В. В. Пясковський, Ю. М. Чорноус, А. В. Самодін та ін.; за заг. ред. В. В. Пясковського. 2 ге вид., перероб. і допов. Київ: Філія вид-ва «Право», 2020. 752 с.

18. Криміналістика / За ред. В. В. Тіщенка. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 596 с.

19. Криміналістика: навчальний підручник: /за ред. Маковецька Н. Є., Француз-Яковець Т.А., Колодіна А. С., Кіряков В. В., Баранник В. М. Київ: Університет «КРОК», 2021. 500 с.

20. Кримінальний кодекс України: Закон України від 5 квітня 2001 року № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#n2583>.

21. Методика розслідування окремих видів злочинів: навч. посібник / О. І. Гарасимів, О. М. Дуфенюк, О. В. Захарова та ін.; за заг. ред. Є. В. Пряхіна. 2-ге вид., перероб. та допов. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 312 с.

22. Мирошніченко Ю. М. Криміналістичне забезпечення судового провадження: теоретичні основи та прикладні аспекти /за ред. проф. А. Ф. Волобуєва. Ужгород: РІК-У, 2023. 456 с.

23. Нікітіна-Дудікова Г. Ю. Криміналістична методика розслідування кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей: монографія. Вінниця: Твори, 2022. 624 с.

24. Огляд місця події при розслідуванні окремих видів злочинів: наук. – практич. посібник / за ред. Н. І. Клименко. Київ: Юрінком Інтер, 2005. 216 с.

25. Подобний О. О. Оперативно-розшукова діяльність у виявленні та розслідуванні злочинів: теорія, історія і сучасна практика: навч.-метод. посібник. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 258 с.

26. Саїнчин С. О. Організація і тактика розслідування дітовбивств: монографія. Одеса: ТЕС, 2014. 237 с.

27. Самойленко О. А. Слідча та слідчо-розшукова моделі типових ситуацій розслідування кримінального правопорушення. Держава та регіони. Серія: «Право». 2019. № 1. С. 121–124.

28. Сиводєд І. С. Теоретичні та організаційно-тактичні проблеми розслідування кримінальних правопорушень, які вчинені на окупованих територіях України: монографія. Київ: «Видавництво Людмила», 2023. 924 с.

29. Сотула О. С., Саїнчин О. С., Стрельцов Є. Л. Кримінально-правова характеристика та основи розслідування умисних вбивств: монографія. Херсон-Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2018. 928 с.

30. Тіщенко В. В. Теоретичні і практичні основи методики розслідування злочинів: монографія. Одеса: Фенікс, 2007. 260 с.

31. Тіщенко В. В. Методика і тактика розслідування злочинів: навч.-метод. посібник / В. В. Тіщенко, О. П. Вашук, Ю. О. Гресь, А. С. Колодіна. 4-те доповн. видання. Одеса: Юридична література, 2019. 116 с.

32. Тіщенко В. В., Аркуша Л. І., Плахотіна В. М. Криміналістика: Навч.-метод. посіб. 4-е вид., випр. Одеса: Фенікс, 2013. 338 с.

33. Хижняк Є. С. Обставини, що підлягають доказуванню у справах про статеві злочини щодо неповнолітніх. *Актуальні проблеми політики**: зб. наук. праць. 2011. Вип. 43. С. 250–256.

34. Хижняк Є. С. Окремі аспекти зарубіжної практики протидії умисним убивствам підрозділами кримінальної поліції. Вісник Хар-

ківського національного університету внутрішніх справ. 2021. № 4 (95). С. 257–275.

35. Цільмак О.М., Користін О. Є., Засць О. М. та ін. Сучасні методи досудового розслідування кримінальних правопорушень: підручник. Одеса: Фенікс, 2017. 352 с.

36. Щур Б. В. Теоретичні основи формування та застосування криміналістичних методик: монографія. Харків: Харків юридичний, 2010. 319 с.

37. Южно О.О Запобігання, розкриття і розслідування органами внутрішніх справ вбивств та зґвалтувань: практичний посібник. Одеса: ОДУВС, 2009. 365 с.

Самостійна робота 7.

Загальні положення криміналістичної методики. Методика розслідування вбивств і насильницьких статевих кримінальних правопорушень..

Завдання

1. Визначити види та форми взаємодії в розкритті та розслідуванні кримінальних правопорушень.
2. У чому полягає ситуаційний підхід у розслідуванні кримінальних правопорушень?
3. Наведіть класифікацію окремих методик розслідування кримінальних правопорушень.
4. В чому полягають особливості розслідування сексуального насильства?
5. В чому полягають особливості розслідування розбещення неповнолітніх та домагання дитини для сексуальних цілей?

Тема 8

Методика розслідування корисливих та корисливо-насильницьких кримінальних правопорушень

Практичне заняття 10. Методика розслідування корисливих кримінальних правопорушень

Завдання

Підготувати відповіді на теоретичні питання:

1. Криміналістична класифікація корисливих кримінальних правопорушень.
2. Криміналістична характеристика крадіжок та шахрайств.
3. Обставини, що підлягають встановленню при розслідуванні корисливих та правопорушень.
4. Типові слідчі ситуації, тактичні завдання і засоби їх вирішення на початковому етапі розслідування крадіжок та шахрайств.
5. Організація подальшого етапу розслідування крадіжок та шахрайств: завдання, окремі слідчі (розшукові) дії та тактичні операції.

Практичне заняття 11. Методика розслідування корисливо-насильницьких кримінальних правопорушень

Завдання

Підготувати відповіді на теоретичні питання:

1. Криміналістична класифікація корисливо-насильницьких кримінальних правопорушень.
2. Криміналістична характеристика грабежів, розбійних нападів та вимагань.
3. Обставини, що підлягають встановленню при розслідуванні корисливо-насильницьких кримінальних правопорушень.

4. Типові слідчі ситуації, тактичні завдання і засоби їх вирішення на початковому етапі розслідування грабежів, розбійних нападів та вимагань.
5. Організація подальшого етапу розслідування грабежів, розбійних нападів та вимагань: завдання, окремі слідчі (розшукові) дії та тактичні операції.

Методичні рекомендації

Методи навчання: Освоєння даної теми передбачає засвоєння здобувачами освіти знань шляхом застосування методу мозкового штурму задля вирішення конкретних комплексних завдань розслідування.

При підготовці до практичних занять та виконання самостійної роботи рекомендовано опиратися на криміналістичну наукову літературу, а також ознайомитися зі змістом Розділу VI КК України, що передбачають кримінальну відповідальність за кримінальні правопорушення проти власності.

Перелік посилань:

1. Дрозд В.Ю., Чаплинський К. О. Методика розслідування крадіжок з автотранспортних засобів: проблеми теорії та практики: монографія. Одеса: Видавництво «Юридика», 2023. 306 с.
2. Єфімов М. М. Методика розслідування окремих видів кримінальних правопорушень: підруч. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2022. 271 с.
3. Калімбет І. Л. Розслідування групових корисливо-насильницьких злочинів неповнолітніх: монографія. Одеса: Фенікс, 2019. 216 с.
4. Кобзар О. Ф., К. О. Чаплинський. Методика розслідування та попередження кишенькових крадіжок: навч. посіб.: ДДУВС, 2018. 161 с.
5. Корж В. П. Огляд місця події: процесуальні підстави, особливості тактики, криміналістичні рекомендації: наук.-практ. посіб. для слідчих, прокурорів, поліцейських патрул. та кримін, поліції. 2-ге вид. Харків: Золоті сторінки, 2019. 224 с.
6. Криміналістика: підручник: у 2 т. / за ред. В. Ю. Шепітька. Харків: Право, 2019. Т. 2. 328 с.

7. Криміналістика: підручник / В. В. Пясковський, Ю. М. Черноус, А. В. Самодін та ін.; за заг. ред. В. В. Пясковського. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Філія вид-ва «Право», 2020. 752 с.
8. Криміналістика / За ред. В. В. Тіщенко. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 596 с.
9. Криміналістика: навчальний підручник: /за ред. Маковецька Н. Є., Француз-Яковець Т.А., Колодіна А. С., Кіряков В. В., Баранник В. М. Київ: Університет «КРОК», 2021. 500 с.
10. Кримінальний кодекс України: Закон України від 5 квітня 2001 року № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#n2583>.
11. Методика розслідування окремих видів злочинів: навч. посібник / О. І. Гарасимів, О. М. Дуфенюк, О. В. Захарова та ін.; за заг. ред. Є. В. Пряхіна. 2-ге вид., перероб. та допов. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 312 с.
12. Огляд місця події при розслідуванні окремих видів злочинів: наук. – практич. посібник / за ред. Н. І. Клименко. Київ: Юрінком Інтер, 2005. 216 с.
13. Подобний О. О. Оперативно-розшукова діяльність у виявленні та розслідуванні злочинів: теорія, історія і сучасна практика: навч.-метод. посібник. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 258 с.
14. Самойленко О. А. Інтернет-шахрайства в Україні: технології вчинення, шляхи протидії та запобігання / Internet fraud: technologies of performance, ways of counteraction and prevention Scientific Journal «ScienceRise: Juridical Science». 2021. No 2(16). С. 65–70.
15. Тіщенко В. В. Теоретичні і практичні основи методики розслідування злочинів: монографія. Одеса: Фенікс, 2007. 260 с.
16. Тіщенко В. В., Аркуша Л. І., Плахотіна В. М. Криміналістика: Навч.-метод. посіб. 4-е вид., випр. Одеса: Фенікс, 2013. 338 с.

Самостійна робота 8.
Методика розслідування корисливих та корисливо-насильницьких кримінальних правопорушень.

Завдання

1. Розкрийте особливості розслідування квартирних крадіжок.
2. Розкрийте особливості розслідування кишенькових крадіжок.
3. Визначте криміналістичну класифікацію вимагань та в чому полягає її теоретичне та практичне значення?
4. Розкрийте особливості розслідування вимагань, пов'язаних із викраденням людини.
5. Розкрийте особливості розслідування нападів на інкасаторів.

Тема 9

Методика розслідування кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності

Практичне заняття 12.

Методика розслідування кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності

Завдання

Підготувати відповіді на теоретичні питання:

1. Поняття та система корупційних правопорушень.
2. Криміналістична класифікація кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності.
3. Криміналістична характеристика кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності.
4. Обставини, що підлягають встановленню під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності.
5. Обставини, що підлягають встановленню під час розслідування прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою.
6. Обставини, що підлягають встановленню під час розслідування пропозиції, обіцянки або надання неправомірної вигоди службовій особі.
7. Типові слідчі ситуації і програми початкового етапу розслідування кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності.
8. Особливості організації та здійснення розслідування кримінальних правопорушень корупційної спрямованості.
9. Особливості проведення окремих негласних слідчих (розшукових) дій та тактичних операцій при розслідуванні кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності.

Методичні рекомендації

Методи навчання: Освоєння даної теми передбачає засвоєння здобувачами освіти знань шляхом застосування методу моз-

кового штурму задля вирішення конкретних комплексних завдань розслідування.

При підготовці до практичних занять та виконання самостійної роботи рекомендовано опиратися на криміналістичну наукову літературу, а також ознайомитися зі змістом Розділу XVII КК України, що передбачають кримінальну відповідальність за кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 6 грудня 2019 року № 361-IX.

Перелік посилань:

1. Аркуша Л.І., Гуртієва Л. М., Д'ячкова М.О., Загородній І. В., Мурзановська А. В., Підгородинська А. В., Торбас О. О. Теорія та практика досудового розслідування в умовах протидії: навч.-метод. посібник. Одеса: Фенікс, 2023. 136 с.

2. Вахрушев О. В. Методика розслідування службової недбалості: дис. ... докт. філософії: спец. 081– Право. Харків, 2021. 245 с.

3. Горох О. П., Галаган В. І., Удовенко Ж. В. Розслідування корупційних правопорушень: курс. Київ, 2019. 24 с. URL: <https://acres.org.ua/wp-content/uploads/2020/01/course47.pdf>

4. Єфімов М. М. Методика розслідування окремих видів кримінальних правопорушень: підруч. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2022. 271 с.

5. Кимлик Н. В. Розслідування корупційних правопорушень у кримінальному процесі України: монографія / Н. В. Кимлик, Р. В. Кимлик, Н. А. Жерж. Ірпінь: Вид-во Нац. ун-ту ДПС України, 2014. 205 с.

6. Криміналістика: підручник: у 2 т. / за ред. В. Ю. Шепітька. Харків: Право, 2019. Т. 2. 328 с.

7. Криміналістика: підручник / В. В. Пясковський, Ю. М. Чорноус, А. В. Самодін та ін.; за заг. ред. В. В. Пясковського. 2 ге вид., перероб. і допов. Київ: Філія вид-ва «Право», 2020. 752 с.

8. Криміналістика / За ред. В. В. Тіщенко. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 596 с.

9. Криміналістика: навчальний підручник: /за ред. Маковецька Н. Є., Француз-Яковець Т.А., Колодіна А. С., Кіряков В. В., Баранник В. М. Київ: Університет «КРОК», 2021. 500 с.
10. Криміналістика. Академічний курс: підручник / Т. В. Варфоломеева, В. Г. Гончаренко, В. І. Бояров та ін. Київ: Юрінком Інтер, 2011. 504 с.
11. Криміналістичне забезпечення виявлення і розслідування злочинів: монографія / за ред. В. В. Тіщенко. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2018. 430 с.
12. Кримінальний кодекс України: Закон України від 5 квітня 2001 року № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#n2583>.
13. Методика розслідування окремих видів злочинів: навч. посібник / О. І. Гарасимів, О. М. Дуфенюк, О. В. Захарова та ін.; за заг. ред. Є. В. Пряхіна. 2-ге вид., перероб. та допов. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 312 с.
14. Основи методики розслідування організованої злочинної діяльності і проявів корупції: навч. посіб. / В. В. Тіщенко, Л. І. Аркуша, В. М. Плахотіна. Одеса: Фенікс, 2010. 286 с.
15. Подобний О. О. Оперативно-розшукова діяльність у виявленні та розслідуванні злочинів: теорія, історія і сучасна практика: навч.-метод. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 258 с.
16. Подобний О. О. Правові та організаційні засади боротьби з організованою злочинністю в Україні: монографія. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 209 с.
17. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 6 грудня 2019 року № 361-IX.
18. Пчеліна О. В. Теоретичні засади формування та реалізації методики розслідування злочинів у сфері службової діяльності: автореф. дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.09. Харків, 2017. 44 с.
19. Репчонок А. Ю. Доказування у кримінальних провадженнях про злочини у сфері економіки: дис. ... докт. філософії: спец. 081–Право. Харків, 2023. 219 с.
20. Репчонок А. Ю. Поняття, ознаки та класифікація злочинів у сфері економіки. *Держава і регіони*. 2020. № 2 (68). С. 278–284.

21. Розслідування окремих видів злочинів: навч. посібник / О. В. Бишевец, М. А. Погорецький, Д. Б. Сергеева та ін. Київ: Прав. єдність, 2015. 536 с.

22. Розслідування окремих видів кримінальних правопорушень: навч. посібник / за заг. ред. В. В. Пясковського. Київ: 7БЦ, 2022. 256 с.

23. Тіщенко В. В., Аркуша Л. І., Плахотіна В. М. Криміналістика: Навч.-метод. посіб. 4-е вид., випр. Одеса: Фенікс, 2013. 338 с.

24. Халін О. В. Розслідування легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом: монографія. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2018. 244 с.

Самостійна робота 9.

Методика розслідування кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності.

Завдання

1. Проаналізувати, в чому полягають особливості виявлення, викриття та розслідування прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою.
2. Проаналізувати, в чому полягають особливості виявлення, викриття та розслідування пропозиції, обіцянки або надання неправомірної вигоди службовій особі.
3. В чому полягають тактичні та організаційні особливості моніторингу банківських рахунків та які результати дозволяє отримати дана негласна слідча (розшукова) дія при розслідуванні кримінальних правопорушень корупційної спрямованості?
4. Охарактеризуйте особливості взаємодії слідчих та оперативних підрозділів при розслідуванні кримінальних правопорушень корупційної спрямованості.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Поняття, завдання, об'єкт і предмет криміналістики.
2. Система сучасної криміналістики.
3. Методи криміналістики.
4. Криміналістика в системі наукових знань.
5. Поняття, об'єкти, види, форми і суб'єкти криміналістичної ідентифікації.
6. Ідентифікаційні ознаки та їх класифікація.
7. Поняття і завдання криміналістичної діагностики.
8. Поняття, завдання і галузі криміналістичної техніки.
9. Поняття судової габітоскопії.
10. Опис ознак зовнішності людини (словесний портрет) та його використання для розшуку та ідентифікації особи.
11. Поняття та можливості судової одорології.
12. Призначення і джерела інформаційно-довідкового забезпечення розслідування злочинів.
13. Оперативно-довідкові обліки. Розшукові обліки. Криміналістичні обліки, колекції і картотеки.
14. Техніко-криміналістичні засоби: види і призначення.
15. Науково-технічні методи і прийоми збирання доказів, їх попереднього й експертного дослідження.
16. Поняття судової фотографії і відеозапису та їх застосування в розслідуванні злочинів.
17. Об'єкти, методи і прийоми фотографування при виконанні слідчих (розшукових) дій.
18. Поняття та значення судово-дослідницької фотографії.
19. Особливості судового відеозапису.
20. Процесуальне оформлення застосування фотографії і відеозапису.
21. Особливості призначення та проведення криміналістичної експертизи фотографій і відеоматеріалів.
22. Поняття та значення трасології в розслідуванні злочинів.
23. Поняття сліду, механізм слідоутворення і класифікація слідів.

24. Загальні правила виявлення, огляду, фіксації, вилучення та оцінки слідів.
25. Сліди людини, знарядь злочину та інструментів, транспортних засобів.
26. Особливості призначення та проведення трасологічної експертизи.
27. Поняття, завдання та об'єкти криміналістичного зброєзнавства. Види зброї, що застосовується у злочинній діяльності.
28. Поняття і завдання судової балістики.
29. Класифікація вогнепальної зброї, види боєприпасів, сліди дії.
30. Слідчий огляд зброї та слідів її дії. Встановлення обставин її застосування.
31. Особливості призначення та проведення судово-балістичної експертизи.
32. Поняття і завдання криміналістичного документознавства.
33. Загальні правила огляду і вивчення документа.
34. Змістовні й авторські особливості письма. Дослідження почерку виконавця.
35. Особливості призначення та проведення ідентифікаційних та діагностичних експертиз письма і почерку.
36. Поняття і завдання техніко-криміналістичного дослідження документів.
37. Виявлення змін у документі та підробки його змісту й атрибутів. Можливості техніко-криміналістичних експертиз документів.
38. Особливості огляду і дослідження електронних документів та технічного обладнання, пристроїв з їх виготовлення.
39. Поняття, завдання і структура криміналістичної тактики.
40. Тактичний прийом як центральний елемент криміналістичної тактики.
41. Система тактичних прийомів, тактичні комбінації.
42. Тактичні завдання і тактичні операції.
43. Тактика слідчих дій: процесуальна регламентація, тактичні правила і прийоми, етапи проведення.
44. Загальні засади організації розслідування.
45. Планування розслідування у кримінальному провадженні, тактичних операцій і окремих слідчих дій.

46. Організація в розслідуванні взаємодії слідчого з оперативними підрозділами, із судом, прокурором і адвокатом.
47. Форми і методи використання допомоги громадськості та засобів масової інформації.
48. Поняття, види і значення негласних слідчих (розшукових) дій в розслідуванні злочинів.
49. Поняття огляду, його види.
50. Сутність, мета і завдання огляду місця події.
51. Підготовка до огляду місця події, його стадії, методи і прийоми.
52. Огляд трупа на місці його знаходження.
53. Огляд предметів і документів.
54. Тактика освідування.
55. Фіксація ходу і результатів огляду.
56. Підготовка і тактичні особливості слідчого експерименту.
57. Фіксація ходу і результатів слідчого експерименту.
58. Поняття і завдання обшуку, їх види та учасники.
59. Підготовка до обшуку.
60. Психологічні аспекти обшуку.
61. Тактика обшуку в приміщенні, на відкритій місцевості.
62. Тактика проведення особистого і групового обшуку.
63. Особливості фіксації результатів обшуку.
64. Поняття, значення і види допиту.
65. Психологічний процес формування показань.
66. Підготовка до допиту.
67. Формування психологічного контакту з допитуваним.
68. Тактичні прийоми допиту і фактори їх вибору та застосування.
69. Тактичні особливості допиту потерпілих, свідків, підозрюваних, неповнолітніх, осіб з психологічними і фізичними вадами, а також за участю спеціалістів, перекладача і захисника.
70. Деякі нетрадиційні методи отримання показань, їх значення і правова оцінка.
71. Фіксація ходу і результатів допиту.
72. Поняття, завдання й об'єкти пред'явлення для впізнання.
73. Підготовка і тактичні правила пред'явлення для впізнання живих осіб, трупів, предметів та інших об'єктів.
74. Впізнання за фото-, відео-, по голосу та функціональних ознаках.

75. Фіксація й оформлення результатів пред'явлення для впізнання.
76. Поняття методики розслідування злочинів як складової частини криміналістики, її завдання.
77. Зміст методики: загальні положення та окремі методики.
78. Структура методик розслідування окремих видів злочинів.
79. Криміналістична характеристика злочинів: поняття, значення для розслідування. Дані про способи, механізм, сліди, обстановку, предмет злочину, особу злочинця та потерпілого.
80. Обставини, що підлягають встановленню: їх визначення, зміст і значення.
81. Типові слідчі ситуації, тактичні завдання, засоби їх вирішення.
82. Етапи розслідування.
83. Тактичні особливості слідчих (розшукових) дій і тактичних операцій.
84. Принципи побудови окремих методик та їх класифікація.
85. Криміналістична класифікація і характеристика вбивств.
86. Обставини, що підлягають встановленню, у справах про вбивства.
87. Вихідні слідчі ситуації, тактичні завдання і напрями розслідування вбивств.
88. Початковий етап розслідування в ситуації виявлення трупа.
89. Початковий етап розслідування в ситуації раптового зникнення певної особи.
90. Типові слідчі ситуації і вирішення завдань на подальшому етапі розслідування вбивств.
91. Особливості методики розслідування вбивств на замовлення.
92. Особливості розслідування вбивств на сексуальному ґрунті.
93. Особливості розслідування вбивств, вчинених з корисливих мотивів.
94. Особливості методики розслідування дітовбивств.
95. Особливості розслідування замаскованих вбивств (з приховуванням, розчленуванням трупа, інсценуванням певних подій і обставин тощо).
96. Проблеми розслідування раніше нерозкритих вбивств.
97. Обставини, що підлягають встановленню, у справах про зґвалтування.
98. Типові слідчі ситуації та напрями розслідування зґвалтувань.

99. Тактика проведення окремих слідчих (розшукових) дій при розслідуванні зґвалтувань.
100. Особливості розслідування інших статевих злочинів.
101. Криміналістична класифікація і характеристика крадіжок.
102. Типові ситуації, версії та завдання на початковому і подальшому етапах розслідування крадіжок.
103. Особливості розслідування квартирних крадіжок.
104. Особливості розслідування кишенькових крадіжок.
105. Поняття корисливо-насильницьких злочинів та їх криміналістична класифікація.
106. Криміналістична характеристика нападів з корисливих мотивів (бандитизм, розбої, пограбування).
107. Вихідні типові слідчі ситуації, версії, тактичні завдання при розслідуванні нападів з корисливих мотивів.
108. Програмування початкового етапу розслідування нападів з корисливих мотивів.
109. Завдання подальшого етапу розслідування нападів з корисливих мотивів та засоби їх вирішення.
110. Класифікація і криміналістична характеристика вимагань.
111. Типові слідчі ситуації, тактичні завдання і засоби їх вирішення на початковому етапі розслідування вимагань.
112. Особливості розслідування вимагань, пов'язаних з викраденням певної особи.
113. Завдання подальшого розслідування вимагань.
114. Тактичні операції і тактика окремих слідчих (розшукових) дій при розслідуванні вимагань.
115. Класифікація і криміналістична характеристика шахрайства.
116. Типові слідчі ситуації, завдання та засоби їх вирішення на початковому етапі розслідування шахрайства.
117. Планування подальшого розслідування шахрайства.
118. Поняття та система корупційних правопорушень.
119. Криміналістична класифікація і характеристика злочинів у сфері службової діяльності.
120. Особливості розслідування умисних порушень службовою особою своїх повноважень (зловживання владою або службовим становищем, перевищення влади або службових повноважень, службове підроблення).
121. Особливості розслідування службової недбалості.

122. Особливості розслідування хабарництва.
123. Загальна криміналістична характеристика розкрадань, вчинених шляхом привласнення, розтрата або зловживання службовим становищем.
124. Типові слідчі ситуації, слідчі версії, тактичні завдання при розслідуванні розкрадань, вчинених шляхом привласнення, розтрата або зловживання службовим становищем.
125. Організація розслідування розкрадань, вчинених шляхом привласнення, розтрата або зловживання службовим становищем на початковому етапі.
126. Обставини, що підлягають встановленню під час розслідування прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою.
127. Обставини, що підлягають встановленню під час розслідування пропозиції, обіцянки або надання неправомірної вигоди службовій особі.
128. Особливості організації та здійснення розслідування кримінальних правопорушень корупційної спрямованості.

□

РЕКОМЕНДОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правові акти

1. Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 7 липня 2017 року № 575. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17#Text>
2. Інструкція про взаємодію правоохоронних органів у сфері боротьби з організованою злочинністю: Наказ Міністерства внутрішніх справ України, Центрального управління Служби безпеки України від 10 червня 2011 року № 317/235. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0822-11#Text>
3. Інструкція про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні: Наказ Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 16 листопада 2012 року № 114/1042/516/1199/936/1687/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12#Text>
4. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичні рекомендації з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень: наказ Міністерства юстиції України від 8 жовтня 1998 № 53/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#>.
5. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 року № 254к/96- ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
6. Кримінальний кодекс України: Закон України від 5 квітня 2001 року № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#n2583>.

7. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>

8. Про Державне бюро розслідувань: Закон України від 12 листопада 2015 року № 794-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19#Text>.

9. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 6 грудня 2019 року № 361-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>

10. Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичні рекомендації з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень: наказ Міністерства юстиції України від 8 жовтня 1998 № 53/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text>

11. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1698-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text>.

12. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 року № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18 лютого 1992 року № 2135-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text> (дата звернення до ресурсу:).

13. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: Закон України від 30 червня 1993 року № 3341-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3341-12#Text>.

14. Про організацію діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 6 липня 2017 року № 570. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17#top>.

15. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#top>.

16. Про судову експертизу: закон України від 25 лютого 1994 року № 4038-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#top>

17. Щодо надання роз'яснення терміна «інше володіння особи»: Лист Міністерства юстиції України від 31.07.2013 № 423-0-2-13/11. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v423-323-13#Text>.

Основні джерела

1. Криміналістика: підручник: у 2 т. / за ред. В. Ю. Шепітька. Харків: Право, 2019. Т. 1. 456 с.

2. Криміналістика: підручник: у 2 т. / за ред. В. Ю. Шепітька. Харків: Право, 2019. Т. 2. 328 с.

3. Криміналістика: підручник / В. В. Пяковський, Ю. М. Чорноус, А. В. Самодін та ін.; за заг. ред. В. В. Пяковського. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Філія вид-ва «Право», 2020. 752 с.

4. Криміналістика / За ред. В. В. Тіщенко. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 596 с.

5. Криміналістика: навчальний підручник: / за ред. Маковецька Н. Є., Француз-Яковець Т. А., Колодіна А. С., Кіряков В. В., Баранник В. М. Київ: Університет «КРОК», 2021. 500 с.

6. Криміналістика. Академічний курс: підручник / Т. В. Варфоломєєва, В. Г. Гончаренко, В. І. Бояров. Київ: Юрінком Інтер, 2011. 504 с.

7. Методика розслідування окремих видів злочинів: навч. посібник / О. І. Гарасимів, О. М. Дуфенюк, О. В. Захарова та ін.; за заг. ред. Є. В. Пряхіна. 2-ге вид., перероб. та допов. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 312 с.

8. Розслідування окремих видів злочинів: навч. посібник / О. В. Бишевець, М. А. Погорецький, Д. Б. Сергєєва та ін. Київ: Прав. єдність, 2015. 536 с.

9. Розслідування окремих видів кримінальних правопорушень: навч. посібник / за заг. ред. В. В. Пяковського. Київ: 7БЦ, 2022. 256 с.

10. Кримінальний процес України: підручник / за ред. С. В. Ківалова, М. С. Цуцкїрїдзе; НУ «Одеська юридична академія». Одеса: Видавництво «Юридика», 2023. 1104 с.

11. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України / за ред. С. В. Ківалова та С. І. Кравченко. Одеса: Фенікс, 2020. 924 с.

Допоміжні джерела

1. Аленін Ю.П., Аркуша Л.І., Гловюк І.В., Волошина В.К., Малахова О.В., Торбас О.О. Досудове розслідування: навчально-методичний посібник. Одеса, 2020. 141с.

2. Алексєйчук В.І. Огляд місця події: тактика і психологія: монографія / за ред. В.О. Коновалової. Харків: Апостіль, 2011. 230 с.

3. Арешонков В.В. Техніко-криміналістичні дослідження у розслідуванні злочинів: монографія. Київ: ФОП Маслаков, 2020. 468 с.

4. Аркуша Л.І., Гуртієва Л.М., Д'ячкова М.О., Загородній І.В., Мурзановська А.В., Підгородинська А.В., Торбас О.О. Теорія та практика досудового розслідування в умовах протидії: навч.-метод. посібник. Одеса: Фенікс, 2023. 136 с.

5. Аркуша Л.І., Загородній І.В., Стародубов С.В. Визнання доказів отриманих внаслідок проведення обшуку недопустимими: аналіз судової практики. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 1. С. 417–421. URL: http://www.lsej.org.ua/1_2023/100.pdf.

6. Аркуша Л.І., Загородній І.В., Чіпко Н.В. Криміналістична класифікація злочинів, пов'язаних з існування неконтрольованих територій в Україні, та злочинців. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. № 1. С. 238–241.

7. Баверман С.С. Аналіз сучасних підходів до підвищення ефективності проведення допиту під час досудового розслідування. *Юридична психологія*. 2019. № 1 (24). С. 62–68.

8. Белік Л.С. Висновок спеціаліста у кримінальному судочинстві. Криміналістика і судова експертиза: міжвідом. наук.-метод. зб. Київський НДІ судових експертиз. Київ: Видавництво Ліра-К. 2022. Вип. 67. С. 51–57.

9. Белік Л.С. До питання тактичних засад взаємодії слідчого, слідчого судді з експертом у кримінальному провадженні. Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія». 2021. Том XXVII. С. 22–30.

10. Белік Л.С., Тіщенко В.В., Самойленко О.А., Тіщенко Ю.В. Щодо сутності правової природи судової експертизи у кримінальному провадженні. Криміналістика та судова експертиза:

міжвідом. наук.-метод. зб. Київ: Видавництво Ліра-К. 2021. Випуск 66. С. 5–14.

11. Бишевец О. В. Тактико-психологічне забезпечення проведення окремих слідчих (розшукових) дій: навч. Посібник. Київ: Алерта, 2015. 140 с.

12. Вахрушев О. В. Методика розслідування службової недбалості: дис. ... докт. філософії: спец. 081– Право. Харків, 2021. 245 с.

13. Вашук О. П. Процес ідентифікації особи у відеозаписі. Криміналістика і судова експертиза: міжвідом. наук.-метод. зб. / Київський НДІ судових експертиз; редкол.: Д. В. Журавльов (голов. ред.), О. Г. Рувін (заст. голов. ред.) та ін. Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. Вип. 66. С. 507–514.

14. Вогнева підготовка: навч. посіб. / кол. авт.; ред. В. Я. Покайчук. 2-е вид., перероб. і доп. Дніпро: ДДУВС, 2021. 264 с.

15. Волобуєв А. Ф. Механізм злочину та його зв'язок з концептуальними положеннями криміналістики: монографія. Кривий Ріг: Вид. Р. А. Козлов. 2019. 122 с.

16. Воробей О. В. Словник термінів техніко-криміналістичного дослідження документів Київ: Нац. акад. внутр. справ України, 2005. 40 с.

17. Галаган В. І., Басиста І. В. Процесуальний порядок і тактика пред'явлення для впізнання поза візуальним спостереженням того, кого впізнають: монографія. Київ: КНУВС, 2007. 236 с.

18. Гарасимів О. І., Дуфенюк О. М., Захарова О. В. Методика розслідування окремих видів злочинів: навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 312 с.

19. Горох О. П., Галаган В. І., Удовенко Ж. В. Розслідування корупційних правопорушень: курс. Київ, 2019. 24 с. URL: <https://acres.org.ua/wp-content/uploads/2020/01/course47.pdf>

20. Гресь Ю. О., Динту В. А. Технологія прийняття тактичного рішення: проблемні питання. Підприємництво, господарство і право. 2019. Вип. 11. С. 350–354.

21. Дактилоскопічні дослідження: навч. посіб. Київ: КНТ, 2010. 208 с.

22. Динту В. А., Дикий О. В. Місце «злочинної діяльності» в понятійно-категоріальному апараті криміналістики. Юридичний науковий електронний журнал. 2021. Вип. 6. С. 176–178.

23. Домашенко О. М. Тактичні помилки у слідчій діяльності: монографія. Харків: Апостіль, 2019. 168 с.

24. Дрозд В.Ю., Чаплинський К. О. Методика розслідування крадіжок з автотранспортних засобів: проблеми теорії та практики: монографія. Одеса: Видавництво «Юридика», 2023. 306 с.

25. Єфімов М. М. Методика розслідування окремих видів кримінальних правопорушень: підруч. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2022. 271 с.

26. Жалдак І. А. Актуальні питання тактики одночасного допиту двох чи більше вже допитаних осіб. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2019. Вип. 1. С. 304–311.

27. Журавель В. А. Загальна теорія криміналістики: генеза та сучасний стан: монографія. Харків: Право, 2021. 448 с.

28. Загородній В.Є., Супруновський А. І., Єлховський І. В., Загородній І. В., Чіпко Н. В., Бойко-Джумеля В. І. Автоматизоване робоче місце слідчого, детектива та процесуального керівника (прокурора): навчально-методичний посібник. Одеса: Фенікс, 2019. 150 с.

29. Затенацький Д. В. Ідеальні сліди в криміналістиці (техніко-криміналістичні та тактичні прийоми їх актуалізації): монографія / за ред. проф. В. Ю. Шепітька. Харків: Право, 2010. 160 с

30. Калімбет І. Л. Розслідування групових корисливо-навальницьких злочинів неповнолітніх: монографія. Одеса: Фенікс, 2019. 216 с.

31. Качурін С. Г. Тактика проведення судово-почеркознавчої експертизи. Автореф.дис...канд..юрид.наук. Одеса, 2006. С. 9–10

32. Кимлик Н. В. Розслідування корупційних правопорушень у кримінальному процесі України: монографія / Н. В. Кимлик, Р. В. Кимлик, Н. А. Жерж. Ірпінь: Вид-во Нац. ун-ту ДПС України, 2014. 205 с.

33. Кобзар О. Ф., К. О. Чаплинський. Методика розслідування та попередження кишенькових крадіжок: навч. посіб.: ДДУВС, 2018. 161 с.

34. Кобилянський О.Л., Кофанов А. В. Фотографічна фіксація перебігу та результатів слідчих (розшукових) дій: методичні рекомендації. Київ: УкрДГРІ, 2012. 64 с.

35. Когутич І. І. Проблеми методології криміналістики та інших її складових частин: навчальний посібник. Тернопіль – Львів: Підручники і посібники, 2016. 220 с.

36. Колесник В.А., Гора І. В. Криміналістика в протидії незаконному використанню вибухових пристроїв, вогнепальної зброї та обігу наркотиків: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2017. 400 с.

37. Колодіна А. С. Екстраполяція принципів окремих методик розслідування у слідчу діяльність. Підприємництво, господарство і право. Науково практичний господарсько-правовий журнал – 2019. Вип. 11. С. 355–361.

38. Колодіна А. С. Принципи криміналістичної методики у діяльності з розслідування злочинів: монографія / за наук.ред. В. В. Тищенко. Одеса: «Юридична література», 2022. 176 с.

39. Комаринська Ю. Б. Розслідування навмисних вбивств, замаскованих під нещасний випадок або самогубство на залізничному транспорті: навчальний посібник. Київ: «Центр учбової літератури», 2016. 124 с.

40. Комаха В. О. Тактичні особливості попереднього дослідження криміналістичних об'єктів та призначення судових експертів: монографія. Вінниця: Держ. картогр. фабрика, 2006. 736 с.

41. Комаха, В. О. Тактичні особливості проведення слідчого огляду: монографія. Ізмаїл: СМІЛ, 2006. 210 с.

42. Копча В.В., Копча Н. В. Криміналістична техніка, тактика і методика: навчальний посібник. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2022. 286 с.

43. Корж В. П. Огляд місця події: процесуальні підстави, особливості тактики, криміналістичні рекомендації: наук.-практ. посіб. для слідчих, прокурорів, поліцейських патрул. та кримін, поліції. 2-ге вид. Харків: Золоті сторінки, 2019. 224 с.

44. Костенко М. В. Вбивства на замовлення: криміналістична характеристика: монографія / за ред. В. О. Коновалою. Харків: Вид. СПД ФО Вапнярчук Н. М., 2006. 160 с.

45. Кофанов А. В., Арешонков В. В. Бойова, мисливська та багатопільова гладкоствольна вогнепальна зброя: довідник / за ред. Ю. Ю. Орлова. Київ: «Три К», 2011. 169 с.

46. Кофанов А., Волошин О., Літвінова О. Трасологічні дослідження: курс лекцій. Київ: Київ. нац. ун-т внутр. справ. 2010. 304 с.

47. Кофанов А.В., Кобилянський О. Л., Арешонков В. В. Судово-балістичні дослідження. Курс лекцій / За ред. П. Д. Біленчука. Київ: УкрДГПІ, 2015. 278 с.

48. Кофанов А.В., Кофанова О. С. Криміналістичне дослідження вогнепальної зброї, патронів та слідів пострілу (судова балістика): практикум. Київ: УкрДГПІ, 2018. 100 с.

49. Криміналістична тактика: навч. посіб. / за ред. М. А. Погорецького та Д. Б. Сергєєвої. Київ: Алерта, 2016. 244 с

50. Криміналістична техніка: навч. посібник / за ред. А. В. Кофанова. Київ: «КІЙ». 2006. 456 с.

51. Криміналістична фотографія та відеозапис (основи методики викладання): навч.-метод. посібник / С. Л. Ларін та ін.; Донецький юридичний ін-т Луганського держ. ун-ту внутрішніх справ. Донецьк: ДЮІ ЛДУВС, 2007. 456 с.

52. Криміналістичне документознавство: Практ. посіб. / В. В. Бірюков, В. В. Коваленко, Т. П. Біркжова, К. М. Ковальов; Заг. ред. В. В. Бірюкова. Київ: Вид. ПАЛИВОДА А. В., 2007. 332 с.

53. Криміналістичне забезпечення виявлення і розслідування злочинів: монографія / за ред. В. В. Тищенко. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2018. 430 с.

54. Кримінальний процес: навч. посібник / Ю. П. Алєнін, Л. І. Аркуша [та ін.]; НУ «Одеська юридична академія» [Електронне видання]. Одеса: Фенікс, 2020. 582 с.

55. Лисиченко В. К., І. І. Когутич. Негативні обставини та їх значення в розслідуванні злочинів. Київ: ДІА, 2002. 182 с.

56. Мельник Р. В. Дослідження вогнепальної зброї, переробленої з макетів масогабаритних (ммг), та її сліди на кулях і гільзах: інформ-довідков. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2022. 32 с.

57. Мельник Р. В. Особливості судово-балістичної експертизи об'єктів, перероблених у вогнепальну зброю: науково-практ. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2022. 134 с.

58. Мельник Р. В. Теоретичні та практичні аспекти криміналістичного дослідження об'єктів, перероблених у вогнепальну зброю: монографія. Київ: «Центр учбової літератури», 2022. 186 с.

59. Мирошніченко Ю. М. Криміналістичне забезпечення судового провадження: теоретичні основи та прикладні аспекти / за ред. проф. А. Ф. Волобуєва. Ужгород: РІК-У, 2023. 456 с.

60. Нікітіна-Дудікова Г. Ю. Криміналістична методика розслідування кримінальних правопорушень проти статевої свободи та

статевої недоторканості дітей: монографія. Вінниця: Твори, 2022. 624 с.

61. Огляд місця події при розслідуванні окремих видів злочинів: наук. – практич. посібник / за ред. Н. І. Клименко. Київ: Юрінком Інтер, 2005. 216 с.

62. Організована та економічна злочинність=Organised and financial crime: підручник / С. В. Ківалов, Б. М. Головкін, В. О. Туляков, Т. В. Мельничук, Л. І. Аркуша, В. І. Маркін, Д. Є. Крикливець; за ред. В. О. Тулякова. Одеса: Національний університет «Одеська юридична академія», 2022. 292 с. DOI: <https://doi.org/10.32837/11300.26025>

63. Основи методики розслідування організованої злочинної діяльності і проявів корупції: навч. посіб. / В. В. Тіщенко, Л. І. Аркуша, В. М. Плахотіна. Одеса: Фенікс, 2010. 286 с.

64. Патик Л. Л. Техніко-криміналістичне дослідження підробленого паспорта громадянина України: навчальний посібник. Київ: «Центр учбової літератури», 2013. 142 с.

65. Петков С. В., Журавльов Д. В., Дрозд Ю. Ю., Дрозд В. Г. Настільна книга слідчого/дізнавача. Процесуальні дії у досудовому розслідуванні. Основні процесуальні документи. Київ: Вид-во ЦУЛ, 2021. 432 с.

66. Пиріг І. В., Бідняк Г. С. Використання спеціальних знань на досудовому розслідуванні: навч. посібник. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2019. 140 с.

67. Подобний О. О. Оперативно-розшукова діяльність у виявленні та розслідуванні злочинів: теорія, історія і сучасна практика: навч.-метод. посібник. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 258 с.

68. Подобний О. О. Правові та організаційні засади боротьби з організованою злочинністю в Україні: монографія. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 209 с.

69. Пчеліна О. В. Теоретичні засади формування та реалізації методики розслідування злочинів у сфері службової діяльності: автореф. дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.09. Харків, 2017. 44 с.

70. Репчонок А. Ю. Доказування у кримінальних провадженнях про злочини у сфері економіки: дис. ... докт. філософії: спец. 081–Право. Харків, 2023. 219 с.

71. Репчонок А. Ю. Поняття, ознаки та класифікація злочинів у сфері економіки. *Держава і регіони*. 2020. № 2 (68). С. 278–284.

72. Ріпенко А. І., Тіщенко В. В., Самойленко О. А., Белік Л. С. Судові експертизи у кримінальному провадженні: посібник. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 152 с.

73. Ролі Еванс, Боб Седдон, Йована Чарапіч Вибухові боєприпаси: посібник для України. 2-ге видання. Київ: Вид. дім «Професіонал», 2023. 224 с.

74. Саїнчин С. О. Організація і тактика розслідування дитовбивств: монографія. Одеса: ТЕС, 2014. 237 с.

75. Самойленко О. А. Слідча та слідчо-розшукова моделі типових ситуацій розслідування кримінального правопорушення. *Держава та регіони*. Серія: «Право». 2019. № 1. С. 121–124.

76. Самойленко О. А. Інтернет-шахрайства в Україні: технології вчинення, шляхи протидії та запобігання / Internet fraud: technologies of performance, ways of counteraction and prevention *Scientific Journal «ScienceRise: Juridical Science»*. 2021. No 2(16). С. 65–70.

77. Сиводєд І. С. Теоретичні та організаційно-тактичні проблеми розслідування кримінальних правопорушень, які вчинені на окупованих територіях України: монографія. Київ: «Видавництво Людмила», 2023. 924 с.

78. Сотула О. С., Саїнчин О. С., Стрельцов Є. Л. Кримінально-правова характеристика та основи розслідування умисних вбивств: монографія. Херсон-Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2018. 928 с.

79. Судова експертологія: курс лекцій для підготовки здобувачів освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 081 «Право» та 292 «Правоохоронна діяльність» / Тertiшник В. М., Варава В. В., Сачко О. В. / За заг. ред. д. ю. н., професора В. М. Тertiшника. Дніпро: ЛІРА, 2021. 208 с. <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/5116/1/2%20.%20Тertiшник%20В.%20Судова%20%20Експертологія%20%20Курс%20лекцій.pdf>

80. Тактичний кримінальний аналіз: теорія і практика: навчальний посібник. Одеса: РВВ ОДУВС, 2019. 216 с.

81. Тіщенко В. В. Теоретичні і практичні основи методики розслідування злочинів: монографія. Одеса: Фенікс, 2007. 260 с.

82. Тищенко В. В., Аркуша Л. І., Плахотіна В. М. Криміналістика: Навч.-метод. посіб. 4-е вид., випр. Одеса: Фенікс, 2013. 338 с.

83. Тищенко В. В. Методика і тактика розслідування злочинів: навч.-метод. посібник / В. В. Тищенко, О. П. Ващук, Ю. О. Гресь, А. С. Колодіна. 4-те доповн. видання. Одеса: Юридична література, 2019. 116 с.

84. Тищенко В.В., Белік Л. С., Загородній В. Є. Тактико-психологічні засади слідчої та оперативно-розшукової діяльності: навч.-метод. посібник. Одеса: видавничий дім «Гельветика», 2019. 160 с.

85. Тищенко В. В., Загородній В. Є., Гресь Ю. О. Теоретичні та методологічні основи криміналістики: навч.-метод. посібник. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 148 с.

86. Тищенко В.В., Подобний О. О. Криміналістика: навчально-методичний посібник. Одеса: Видавництво «Юридика», 2022. 236 с.

87. Ткачук П. П., Чумакевич В. О., Дробан О. М., Федор Б. С., Євдокімов П. М. Боєприпаси: підручник. Київ: Вид. дім «СКІФ», 2023. 266 с.

88. Фунікова О. В. Теоретичні основи класифікації запитань у криміналістиці: монографія / за ред. проф. В. Ю. Шепітька. Харків: Право, 2008. 144 с.

89. Халін О. В. Розслідування легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом: монографія. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2018. 244 с.

90. Хижняк Є. С. Обставини, що підлягають доказуванню у справах про статеві злочини щодо неповнолітніх. *Актуальні проблеми політики**: зб. наук. праць. 2011. Вип. 43. С. 250–256.

91. Хижняк Є. С. Окремі аспекти зарубіжної практики протидії умисним убивствам підрозділами кримінальної поліції. Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. 2021. № 4 (95). С. 257–275.

92. Цехан Д.М., Чумак С. П. Організаційно-тактичні особливості проведення огляду та обшуку під час розслідування. Правові новели. 2023. № 19. С. 396–401.

93. Цільмак О.М., Користін О. Є., Заєць О. М. та ін. Сучасні методи досудового розслідування кримінальних правопорушень: підручник. Одеса: Фенікс, 2017. 352 с.

94. Чернов О. В. Тактика, стратегія та особливості допиту свідків на початковому етапі розслідування умисних вбивств працівників правоохоронних органів, вчинених у зв'язку із виконанням службових обов'язків. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2023. № 3. С. 221–227.

95. Шведова, О. В. Дактилоскопічні дослідження: навч. посібник: рекомендовано МОН України. Київ: КНТ, 2010. 208 с.

96. Шевчук В. М. Тактичні операції у криміналістиці: теоретичні засади формування та практика реалізації: монографія. Харків: Апостиль, 2013. 440 с.

97. Шевчук В. М. Криміналістика: традиції, новації, перспективи: добірка наук. праць. Харків: Право, 2020. 1280 с.

98. Шепітько В. Ю. Криміналістична тактика. Системно-структурний аналіз: монографія. Харків: Харків юридичний, 2007. 431 с.

99. Щур Б. В. Теоретичні основи формування та застосування криміналістичних методик: монографія. Харків: Харків юридичний, 2010. 319 с.

100. Юсупов В. В. Криміналістика в Україні у XX–XXI століттях: монографія. Київ: ФОП Маслаков, 2019. 556 с. Юхно О.О. Запобігання, розкриття і розслідування органами внутрішніх справ вбивств та зґвалтувань: практичний посібник. Одеса: ОДУВС, 2009. 365 с.

Ресурси відкритого доступу

1. <http://dspace.onua.edu.ua> – eNUOLAIR – депозитарій (архів) НУ ОЮА.

2. <http://lib.onua.edu.ua> – Сайт Наукової бібліотеки Національного університету «Одеська юридична академія».

3. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.

4. <https://reestr.court.gov.ua/> – Єдиний державний реєстр судових рішень

5. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/b19> – Офіційний вісник України.

6. <https://www.rada.gov.ua/> – Офіційний портал Верховної Ради України (законодавство).

7. https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/ – Сайт Верховного Суду.
8. <https://mvs.gov.ua/> – Сайт Міністерства внутрішніх справ України.
9. <https://minjust.gov.ua/> – Сайт Міністерства юстиції України.
10. <https://nabu.gov.ua> – Сайт Національного антикорупційного бюро України.
11. <https://www.npu.gov.ua/> – Сайт Національної поліції України.
12. <https://www.gp.gov.ua> – Сайт Офісу Генерального прокурора України.

Зміст

ВСТУП	4
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	8
ТЕМА 1. МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА НАУКОЗНАВЧІ ЗАСАДИ КРИМІНАЛІСТИКИ. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ТЕХНІКИ	9
Практичне заняття 1. Методологічні та наукознавчі засади криміналістики. Загальні положення криміналістичної	9
Самостійна робота 1. Методологічні та наукознавчі засади криміналістики. Загальні положення криміналістичної техніки	12
Додаток 1. ДАКТИЛОСКОПІЧНА КАРТА	13
ТЕМА 2 КРИМІНАЛІСТИЧНА ФОТОГРАФІЯ І ВІДЕОЗАПИС. КРИМІНАЛІСТИЧНЕ СЛІДОЗНАВСТВО (ТРАСОЛОГІЯ)	14
Практичне заняття 2. Криміналістична фотографія і відеозапис	14
Практичне заняття 3. Криміналістичне слідознавство (трасологія)	14
Самостійна робота 2. Криміналістична фотографія і відеозапис. Криміналістичне слідознавство (трасологія)	17
Додаток 2. ПРИКЛАДИ ВИКОНАННЯ ФОТОЗЙОМКИ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ОГЛЯДУ МІСЦЯ ПОДІЇ	18
Додаток 3. ПРИКЛАД ФРАГМЕНТУ ПРОТОКОЛУ ОГЛЯДУ СЛІДІВ РУК (ВІДБИТКІВ ПАЛЬЦІВ)	22
ТЕМА 3 КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ЗБРОЄЗНАВСТВО. КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ДОКУМЕНТОЗНАВСТВО	26
Практичне заняття 4. Криміналістичне зброєзнавство. Криміналістичне документознавство	26
Самостійна робота 3. Криміналістичне зброєзнавство. Криміналістичне документознавство	29
Додаток 4. ПРИКЛАД ФРАГМЕНТУ ПРОТОКОЛУ ОГЛЯДУ СТРІЛЯНИХ КУЛЬ ТА ГІЛЬЗ	30

**ТЕМА 4 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ
ТАКТИКИ. СЛІДЧІ ВЕРСІЇ ТА ПЛАНУВАННЯ
У РОЗСЛІДУВАННІ 33**

- Практичне заняття 5. Загальні положення криміналістичної тактики.
Слідчі версії та планування у розслідуванні. 33
- Самостійна робота 4. Загальні положення криміналістичної тактики.
Слідчі версії та планування у розслідуванні. 36

ТЕМА 5. ТАКТИКА ОГЛЯДУ ТА ОБШУКУ 37

- Практичне заняття 6. Тактика огляду та обшуку. 37
- Самостійна робота 5. Тактика огляду та обшуку. 40

**ТЕМА 6. ТАКТИКА ДОПИТУ ТА ПРЕД'ЯВЛЕННЯ ДЛЯ
ВПІЗНАННЯ 41**

- Практичне заняття 7. Тактика допиту та пред'явлення для впізнання. 41
- Самостійна робота 6. Тактика допиту та пред'явлення
для впізнання. 43

**ТЕМА 7. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ
МЕТОДИКИ. МЕТОДИКА РОЗСЛІДУВАННЯ
ВБИВСТВ І НАСИЛЬНИЦЬКИХ СТАТЕВИХ
КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ 44**

- Практичне заняття 8. Загальні положення криміналістичної методики.
Методика розслідування вбивств і насильницьких статевих
кримінальних правопорушень. 44
- Практичне заняття 9. Методика розслідування вбивств
і насильницьких статевих кримінальних правопорушень. . . . 44
- Самостійна робота 7. Загальні положення криміналістичної методики.
Методика розслідування вбивств і насильницьких статевих
кримінальних правопорушень.. 49

**ТЕМА 8. МЕТОДИКА РОЗСЛІДУВАННЯ КОРИСЛИВИХ
ТА КОРИСЛИВО-НАСИЛЬНИЦЬКИХ
КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ 50**

- Практичне заняття 10. Методика розслідування корисливих
кримінальних правопорушень 50
- Практичне заняття 11. Методика розслідування корисливо-
насильницьких кримінальних правопорушень 50
- Самостійна робота 8. Методика розслідування корисливих та
корисливо-насильницьких кримінальних правопорушень.. . 53

ТЕМА 9 МЕТОДИКА РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СФЕРІ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	54
Практичне заняття 12. Методика розслідування кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності	54
Самостійна робота 9. Методика розслідування кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності.....	57
ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	58
РЕКОМЕНДОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ	64

Навчальне видання

Лариса Ігорівна АРКУША
Євген Сергійович ХИЖНЯК
Юлія Олегівна ГРЕСЬ
Віктор Євстафійович ЗАГОРОДНІЙ
Анна Сергіївна КОЛОДІНА
Сергій Прокопійович ЧУМАК
Марія Олегівна Д'ЯЧКОВА

КРИМІНАЛІСТИКА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання практичних і самостійних робіт
для підготовки здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр»
на факультеті адвокатури та антикорупційної діяльності
Національного університету «Одеська юридична академія»
галузь знань 08 «Право», спеціальність 081 «Право»

Електронне видання

В авторській редакції

Ум-друк. арк. 2,09.
Зам. № 2402–20.

Видавець ПП «Фенікс»
(Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 1044 від 17.09.02).
Україна, м. Одеса, 65009, вул. Зоопаркова, 25.
e-mail: fenix-izd@ukr.net